БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 115 (4362). | 11 июнь, пайшанба — 1970 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ПАХТАКОР! ИЮНЬ—ҒЎЗА ПАРВАРИШИДА ЗАРБДОР ОЙ. КУЛЬТИВАЦИЯ ВА ЧОПИҚНИ СИФАТЛИ ЎТКАЗАЙЛИК, СУҒОРИШҒА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК.

ҒАЛЛАКОР: ЎРИМ — ЙИҒИМНИ КУЧАЙТИРАДИГАН ДАВР КЕЛДИ. КОМБАЙНЛАРНИНГ ГРУППА БЎЛИБ, ТЎХТОВСИЗ ИШЛАШИГА ЭРИШАЙЛИК.

БУ далалар кишининг ҳавасини келтиради. Пахтазор деҳқонлар, механизаторлар меҳнати туфайли кун сайин кирой очмоқда. Квадратлар кўзни қувонтирмоқда. Янгийўл районидаги Калинин номли колхозниг Нурсанд Мамбетов бошлиқ звеноси аъзолари ғўзаларни икки томонлама парвариш қилишда намуна кўрсатишмоқда. Сифатли чопиқ ва культивациядан чиқарилаётган ғўзалар кун сайин ривожига ривож қўшмоқда. Суратда: ғўза парваришн пайти.

А. Абалян фотоси.

СИНАЛГАН ЛЕНИНЧА ЙЎЛДАН

ЛЕНИНГРАД, 9 июнь. (ТАСС). Киров сайлов округининг сайловчилари бугун А. М. Горький номидаги маданият саройида СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Михаил Андреевич СУСЛОВ билан учрашдилар.

Учрашувни Киров район партия комитетининг биринчи секретари А. В. Иванов очди.

Ишончли вакил — Киров заводининг разметкачиси Б. П. Веревкин йиғилиш иштирокчиларига М. А. Суслов ҳаёти ва фаолияти тўғрисида гапириб, барча сайловчиларни сайлов кунида халқ номзодлари учун якдиллик билан овоз беришга чақирди.

Йиғилишда А. А. Жданов номидаги кемасозлик заводи директори вазифасини ижро этувчи Б. М. Яковлев, Болтиқ денгиз пароходчилиги капитани Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Б. Я. Белов, учинчи уйсозлик комбинатининг кранчиси Р. И. Филиппова, кемасозлик технологияси марказий илмий тадқиқот институти лабораториясининг бошлиғи, техника фанлари кандидати В. Ф. Соколов, сув транспорти институтининг студенти Вера Болгова сўзга чиқдилар.

Нотиқлар партия билан халқнинг бузилмас бирлиги тўғрисида, партиянинг сайлов олди платформасини қизғин қўллаб-қувватлаётганликлари ҳақида, меҳнаткашларнинг коллективлари СССР Олий Советига сайлов кунини меҳнатда муваффақиятлар билан кутиб олаётганликлари, КПСС Марказий Комитетининг сайлов олди мурожаатига амалий иш билан жавоб бераётганликлари тўғрисида гапирдилар.

Йиғилишда ўртоқ М. А. Суслов нутқ сўзлади ва ўзига билдирилган ишонч учун миннатдорчилик билдирди.

* * *

ИЖЕВСК, 8 июнь. (ТАСС). Бугун Ижевск машинасозларининг маданият саройида СССР Олий Советининг Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Удмуртия пойтахтининг Ленин сайлов округи сайловчилари — меҳнаткашлар вакилларининг сайловолди йиғилиши бўлиб ўтди.

Сарой зали байрамлардагидек безатилган. КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Дмитрий Федорович ТИНОВНИ ўзларининг сайлов олди йиғилишларида мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органига вакил қилиб сайлаган саноат корхоналари ва қурилишлар коллективларининг намояндалари билан мажлис залини тўлдирди.

Йиғилишни Ижевск шаҳар Ленин район партия комитетининг биринчи секретари Я. И. Черняков очди.

Ленин округи сайловчиларининг сайлов олди йиғилиши баланд сиёсий руҳ билан ўтди.

ТОПШИРИЛГАН ИШ УЧУН МАСЪУЛИЯТНИ ОШИРАЙЛИК, ИНТИЗОМНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичидаги вазифалар бизнинг кадрларимизга, барча коммунистларга тобора кўп талабларни қўймоқда. Бугунги кунда кадрларимизнинг топширилган иш учун, давлат планларини бажаришдаги масъулияти ҳар қачонгидагидан ҳам юксакдир. КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1969 йил) Пленумида ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVIII пленумида бу талаблар алоҳида қайд қилинди.

Яқинда бўлиб ўтган Тошкент область партия комитетининг пленуми Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVIII пленуми якунларини ва область партия ташкилотининг партия ҳамда давлат интизомини мустаҳкмлаш, кадрларинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш соҳасидаги вазифаларини муҳокама қилди.

Бу масала юзасидан область партия комитетининг биринчи секретари Ўртоқ М. М. Мусаховов доклад қилди.

Коммунистик партия Совет давлатини юксалтиришнинг барча босқичларида партия, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, кадрларинг топширилган иш учун масъулиятини оширишга катта аҳамият бериб келди. Партия коммунистларнинг мустаҳкам интизоми ва юксак масъулиятида ўз сафларининг қолоиб ва ташкилий жиҳатдан жипслиги муҳим манбаини кўради.

В. И. Ленин социалистик тузум шаронтида онгли ўртоқларча меҳнат интизоми социализмни барқарор топтириш ва мустаҳкамлашнинг муҳим факторидир, коммунистик қурилиш жараёнида интизоминг роли ва аҳамияти муттасил ўсиб боради, деб қайд қилган эди.

КПСС XXIII съездн ҳам ходимларнинг топширилган иш учун юксак масъулиятини ошириш ва интизомни мустаҳкамлаш зарурлигини алоҳида қайд қилди.

Коммунистик партия В. И. Ленининг ва КПСС XXIII съездининг партия, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш тўғрисидаги кўрсатмаларини оғишмай амалга ошириб келмоқда. КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми (1969 йил) партиянинг бу соҳадаги тутган йўлини изчил давом эттиришнинг намунаси бўлди.

Пленумда сўзга чиққан КПСС Марказий Комитети бош секретари Л. И. Брежнев партия, давлат, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини ҳар жиҳатдан мустаҳкамлаш, барча соҳада жавобгарликни ошириш зарурлигини қайд қилди.

Ишимизни таҳлил қилиш шуни кўрсатдики, жуда кўп коллективлар хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги вазифаларни муваффақият билан бажариб, ишлаб чиқариш самарадорлигини янада оширишни таъминламоқдалар. Кўпгина партия ташкилотлари, корхоналарини, ташкилот ва муассасаларнинг раҳбарлари ҳар бир меҳнаткашнинг активлик кўрсатиб ташаббус билан ишлашларига эришмоқдалар. Кўпгина коллективларда мустаҳкам интизом ўрнатилган. Ходимлар топширилган иш учун юксак масъулият ҳис килган ҳолда ишламоқдалар.

Областимиз меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашиб беш йиллкнинг тўрт йили асосий кўрсаткичларини муваффақиятли бажардилар.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари маҳсулот етиштиришни кўпайтириш ва давлатга сотиш соҳасида ҳам маълум муваффақиятларни қўлга киритдилар. Беш йиллкнинг тўрт йили давомида область колхозлари ва совхозлари пландан ташқари пахта, каноп, галла, сабзавот, гўшт, сут, тухум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотилишини таъминладилар. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда суғориладиган ҳар бир гектар ердан рационал фойдаланиш, деҳқончилик маданиятини ошириш, янгидан ўзлаштирилаётган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Беш йилликнинг тўрт йили мобайнида сув хўжалиги объектлари қурилишига 44 миллион сўм — олдинги тўрт йилдагига нисбатан беш баравар кўп маблағ сарфланди. Ана шу давр ичида область хўжаликларида 16 минг гектар янги ер қишлоқ хўжалиги оборотига киритилди.

Беш йилликда саноатнинг халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқарадиган тармоғи ялада ривож топди, коммунал хўжалик, маданий-маиший ва савдо хизмати кўрсатувчи корхоналарнинг тармоғи кенгайди. Аҳолига хизмат кўрсатиш ишлари яхшиланди.

Бундай ютуқларни қўлга киритишда илғор корхона, ташкилотлар, колхоз ва совхозлар коллективларининг роли катадир. Улар ўзларининг ҳалол ва фидокорона меҳнатлари, юксак интизомлари, партия ва давлат олдидаги масъулиятни чуқур ҳис қилганликлари учун ҳам ана шундай ғалабаларни қўлга киритмоқдалар. Бундай коллективлардаги ҳар бир меҳнаткаш янгилик, прогрессив усулларнинг жарчиси, уни ишлаб чиқаришга жорий қилиш ташаббускоридир.

Бошқа корхона, колхоз ва совхозлар ҳам ўз ишларини ана шу коллективлар сингари ташкил этишлари мумкин ва зарур. Лекин биз ҳали бунга эришганимизча йўқ. Шунинг учун ҳам КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми талаблари асосида ўз ишимиз натижаларини кўриб чиқар экамиз, ҳали бир қатор камчиликлар, етишмовчиликлар ва хатолар, ҳал қилиниши керак бўлган муаммолар борлиги яққол кўриниб қолди. Бунда шуни ҳам унутмаслик керакки, йўл қўйилган камчиликлар кўп. Бу камчиликлар айрим ҳолларда раҳбар кадрларимизнинг яхши ташкилотчилик кўрсатмаётганликлари ва интизомсизликлари туфайли рўй бермоқда. Улар топширилган иш учун масъулият ҳиссини йўқотиб қўйганлар.

Илгари бўлиб ўтган пленумда қайд қилинганидек, область партия комитетини шу нарса ташвишга солмоқдаки, кейинги икки йил ичида саноатнинг ривожланиш суръатлари пасайиб кетди. Саноатнинг бир қатор тармоқлари ва айрим корхоналарда меҳнат интизоми ниҳоятда суст. Асосий фондлар ҳар сўми эвазига олинадиган фонд қайтими паст. 63 корхона меҳнат унумдорлигини ошириш соҳасида белгиланган планларни бажара олмади. Бу жиҳатдан экскаватор, 8-темир бетон буюмлари заводлари, 5-ғишт заводи бошқармаси, подъёмник заводи партия ташкилотлари ва раҳбарлари иши қониқарсиздир.

Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш сўръатининг пасайиб кетаётганлиги сабабларидан бири — мавжуд қувватлардан етарли фойдаланилмаётганлигидир. Ишлаб чиқариш жараёнларини ташкил этиш яхши йўлга қўйилмаганлиги туфайли кўпгина саноат корхоналари ишида унум бўлмаяпти. Натижада улар ўз фаолиятларида шошма-шошарликка йўл қўймоқдалар, маҳсулот ишлаб чиқариш бир меёрда бормаяпти. Оқибатда брак маҳсулотлар ишлаб чиқарилиб, халқ хўжалигига катта зиён етказилмоқда.

Кўпгина корхоналарнинг раҳбарлари давлат планларини бажаришда интизомсизлик қилмоқдалар. Шу боисдан саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш суръатлари пасайиб кетаётир.

Кўпгина корхоналар белгиланган ассортиментда маҳсулот ишлаб чиқариш планини бажармаяптилар. Айрим заводларда молия интизоми бузилаётир. Баъзи бир корхоналарнинг раҳбарлари кейинги пайтларда саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришга сарф бўладиган ҳаражатларни камайтириш масалалари билан чинакамига шуғулланмай қўйдилар. Кўпгина саноат корхоналари, айниқса Олмалиқ шаҳри, Куйбишев, Фрунзе, Оққўрғон районларидаги саноат корхоналарида фойда олиш бўйича белгиланган план бажарилмаяпти. Ишга кечикиб келиш, ускуналарнинг арзимаган сабаблар билан бекор туриб қолиши натижасида иш вақти кўплаб бой берилмоқда. Бу халқ хўжалигига катта зиён етказаётир.

Капитал қурилиш соҳасида ҳам жиддий камчиликлар бор. Кўпгина корхоналар ва ташкилотлар — буюртмачилар капитал маблағларнинг сочиб юборилишига йўл қўймоқдалар, қурувчилар эса қурилиш муддатларини чўзиб юборадилар, планларини бажармайдилар, ишлаб чиқариш базаларидаги механизм ва қувватлардан қониқарсиз фойдаланадилар. Натижада катта маблағлар сарф бўлади-ю, қурилиш тугалланмай ўлда-жўлда бўлиб қолади. Айрим ҳолларда қурилиш сифати талабга жавоб бермаяпти.

Қурилиш ва саноат соҳасида рўй бераётган шу сингари камчиликлар транспорт, алоқа, савдо, коммунал хўжалиги ва маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ва ташкилотлари фаолиятига ҳам тааллуқлидир.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан ўртоқлар қайд қилиб ўтганларидек, бизда қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам жиддий камчиликлар, нуқсонлар бор. Айрим колхоз ва совхозларда қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилдорлиги ҳали ҳам паст. Бекобод, Бўка, Юқори Чирчиқ ва Ўрта Чирчиқ районларининг хўжаликлари кейинги уч йил ичида пахта ҳосилдорлигини камайтириб юбордилар. Бу аҳволни айрим раҳбарлар турли сабаблар билан, хусусан, об-ҳавонинг ноқулай келганлиги билан хасўшламоқчи бўладилар. Лекин бу партия ташкилотлари, район ва хўжалик раҳбарлари зиммасидан ҳамма масъулиятни соқит қила олмайди.

Ҳозирги пайтдаги энг муҳим вазифа, ҳар қандай шаронтда ҳам барқарор ва юқори ҳосил олишга эришиш, барча турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш планларининг бажарилишини таъминлашдан иборатдир. Бунинг учун эса ишнинг кўзини билиш, илғор тажрибаларни моҳирона қўлланиш ва ишчанлик талаб этилади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети XVIII пленумида таъкидланганидек, кўпгина районларда хўжалик бир ёқлама юритилиб, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришнинг барча тармоқларини комплекс ривожлантириш таъмин этилмаётир. Айниқса чорвачилик ва сабзавотчилик оқсаб келмоқда. Бу ҳолни шу билан изоҳлаш керакки, айрим район партия комитетлари, район ижроия комитетларининг раҳбарлари ҳали ҳам асосий эътиборни пахтага бериб, бошқа қишлоқ хўжалиги экиларини унутиб қўймоқдалар. Албатта пахта қишлоқ

(Давоми иккинчи бетда).

ЯГОНА, ҚАРДОШЛИК ОИЛАСИДА

ҚИРҒИЗИСТОНДА ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЕТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ТАНТАНАЛИ РАВИШДА ЕПИЛДИ

Қирғизистоннинг меҳнат аҳли ўзбек қардошларига ўн кун меҳмондўстлик кўрсатди.

Яна Қирғизистон пойтахти, яна кўкаламзор шаҳар марказида савлат тўкиб турган опера ва балет театри. Ўзбекистон адабиёти ва санъати намоёндаларининг дўстлари байрамининг тантанали ёпилишида қатнашмоқ учун 10 июнда бу ерга келишди. Саҳна тўридаги тоғлар манзараси фонида қиргиз халқи ҳаётида рўй берган ҳамма ўзгаришларнинг раҳнамоси бўлган доҳий ва инсон — В. И. Ленин барельефи кўзга ташланади.

Тантанали йиғилиш президиумида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Т. У. Усубалиев, Қирғизистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. С. Насриддинова, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Турсунов ўтиришдилар.

Тантанали йиғилишда Қирғизистонда меҳмон бўлиб турган СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов иштирок этди.

Президиумда улар билан бирга ҳар иккн республика адабиёти ва санъатининг машҳур усталари, Қирғизистон заводлари ва далаларининг атоқли кишилари жой ола диллар.

Тантанали кечани Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. У. Усубалиев очди.

— Азиз ўртоқлар ва дўстлар! Азиз ўзбек қардошлар.

Ўзбек адабиёти ва санъатининг Қирғизистонда ўтказилган ва нихоясига етаётган байрами муносабати билан бугун биз шу залга тўпландик. Аввало диёримизга меҳмон бўлиб келган азиз меҳмонларни Қирғизистон Компартияси Марказий Комитети, Қирғизистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан сидқидилдан табриклашга ижозат бергайсиз. Биз ўзбек адабиёти ва санъатининг Қирғизистондаги декадаси ҳамма қатнашчиларини яна бир марта самимий ва қизғин кутлаймиз.

Ўзбек адабиёти ва санъа-

(Давоми иккинчи бетда).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАВЛАТГА ПИЛЛА ТОПШИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 10 ИЮНГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(йиллик планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи ступ—районларнинг номи, иккинчи ступ—бир кунлик ўсиш, учинчи ступ—мавсум бошидан бери.

Оқўрғон	0,1	105,7
Янгийўл	—	104,0
Ўрта Чирчиқ	0,2	104,0
Калинин	0,1	103,0
Оржоникидзе	0,1	101,7
Юқори Чирчиқ	1,2	95,2
Бўка	0,1	94,0
Бўстонлиқ	6,5	90,3
Бекобод	—	80,9
Область бўйича:	0,6	98,9

ТАСС ахбороти

КОСМОСДА САККИЗ КУН

9 июнь Москва вақти билан соат 14 дан 25 минут ўтгунгача «Союз-9» космик кемаси Ер теварагида 124 марта айланиб чиқди. Шу вақтгача космонавтлар Андриян Николаев ва Виталий Севастьянов орбитада 186 соат учдилар.

«Союз-9» кемаси экипажининг саккизинчи иш куни белгиланган тартибга мувофиқ, ўтди ва 9 июнь Москва вақти билан эрталаб соат 4 дан 30 минут ўтганда тугади. Космонавтлар Николаев ва Севастьянов кун мобайнида илмий-техникавий экспериментларни бажардилар, Ер юзини ва самовий ёритқичларни кузатдилар, шунингдек медицина тадқиқотлари комплексини ўтказдилар.

Андриян Николаев ва Виталий Севастьянов радио алоқа сеанслари чоғида экспериментларни қандай бажарганликларини ҳамда кўз билан қараб кузатиш натижаларини маълум қилдилар.

Космонавтлар 96—айланиш чоғида орбита параметрларини кемадаги воситалар ёрдамида аниқлаш бўйича эксперимент ўтказар эканлар, Жанубий Америкада бўлган Въедма кўлини таянч нишон сифатида танлаб олдилар. Командир Андриян Николаев кемани оптик дарча орқали Ерга мўлжал олдирди, шундан сўнг борт инженер Севастьянов навигация ўлчашлари ўтказди, шу ўлчаш натижалари ва бошқа дастлабки маълумотларни расчёт формуласига киритди ва орбита параметрларидан биринн ҳисоблаб чиқарди.

«Союз-9» кемасининг экипажи саккизинчи кун учиш программасига мувофиқ вазифаларни космонавтларнинг сезги органларида ва иш қобилиятида юз бериши мумкин бўлган ўзгаришларни ўрганиб чиқишга қаратилган медицина тадқиқотларини ҳам бажардилар.

111-марта айланиб учишда космонавт Николаев бир соат мобайнида жисмоний машқлар комплексини бажарди.

8 июнь соат 22 дан 20 минут ўтганда кема ичидан телевизион репортаж кўрсатилаётганида Андриян Григорьевич Николаев ўз онласи билан гаплашиб олди. Валентина Владимировна ва шу куни олти ёшга кирган қизи Алёнка Андриян Григорьевичга муваффақиятлар ва ерга эсон-омон қайтиб келишини тилашди.

«Союз-9» кемасида навбатдаги иш куни 9 июнь Москва вақти билан соат 12 дан 30 минут ўтганда бошланди. Биринчи радио алоқа сеансида кема командири дам олишдан сўнг космонавтлар ўзларини яхши ҳис қилаётганликларини ва кун программасини бажаришга киришганликларини маълум қилди.

«Союз-9» космик кемасининг учиши давом этмоқда.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒАЛЛА ЎРИШ-НИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 10 ИЮНГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи ступ — районлар, иккинчи ступ — ўрилдиган майдон, учинчи ступ — ўрилган майдон, тўртинчи ступ — планнинг бажарилиш процанти

Калинин	5351	640	12,0
Ўрта Чирчиқ	26597	1874	7,0
Бўка	9492	570	6,0
Янгийўл	10647	626	5,9
Бекобод	5746	143	2,5
Юқори Чирчиқ	22131	—	—
Бўстонлиқ	9851	—	—
Оқўрғон	2095	—	—
Оржоникидзе	490	—	—
Область бўйича	92200	3853	4,2

ЯГОНА, ҚАРДОШЛИК ОИЛАСИДА

(Боши биринчи бетда)

монлама яқинлаштириш, уларнинг ўзаро ҳамкорлиги ва ҳамжиҳатлигини мустаҳкамлаш йўлини изчиллик билан ўтказишни тақозо қилади. Ҳамма республикаларимизнинг экономикаси ва маданиятини янада ривожлантириш, моддий ва маънавий маданият муваффақиятларини ўзаро баҳам кўриб туришни яхшилаш бу мақсадга эришишнинг йўлидир...»

Ўзбек адабиёти ва санъатининг республикамизда ниҳоясига етаётган декадаси айни шу юксак олийжаноб мақсадларга бағишлангандир.

Азиз ўртоқлар, сизларни ёрқин, унутилмас байрам самарали якунланаётганлиги билан самимий ва чин кўнгилдан муборакбод қилишга, қардош ўзбек халқи адабиёти ва санъатининг катта муваффақиятлари билан танишиш имкониятини берганликлари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумми ва Министрлар Советига, Ўзбекистоннинг меҳнаткашлари ва ҳамма маданият арбобларига астойдил миннатдорчилик ва қизғин ташаккур изҳор этишга ижозат бергайсиз.

Ана шу ажойиб декаданинг аҳамияти ва якунларини тўлиқ аниқ ифодаламоқ учун мос келадиган сўзларни топиш қийин. Ўн кун мобайнида республикада тароналар, шеърлар, қўшиқлар ва рақслар янграб турди, кинофильмлар ва рассомчилик асарлари намойиш қилинди, уларнинг ҳаммасида Ватанга муҳаббат, юксак ватанпарварлик ва совет халқларининг дўстлиги, Ўзбекистон меҳнаткашларининг коммунистик қурилишдаги катта муваффақиятлари тараннум этилди. Ана шулар республикамиз шаҳар ва қишлоқларидаги минг-минглаб меҳнатчиларнинг мулки бўлиб қолди. Ўзбекистон адабиёти машҳур арбобларини ва санъат усталарини Қирғизистон меҳнаткашлари самимий ва қизғин қутиб олдилар, сизларнинг ўхшаши йўқ, чинакам халқчил, социалистик санъатингизни завқ-шавқ ва зўр қувонч билан қутиб олдилар. Декада республикамиз меҳнаткашларининг онги ва туйғуларида чуқур из қолдирди, ўзбек халқи маданиятининг улкан муваффақиятлари тўғрисидаги тасаввурларини тағин ҳам кўпроқ бойитди.

Қирғиз, ўзбек халқларини ва Россиядаги ҳамма халқларни социал, миллий зулмдан ҳалос қилиш учун олиб борилган курашга улуғ Ленин раҳбарлик қилди. Миллий республикаларда партия, давлат, ҳўжалик ва маданий қурилишга улуғ Ленин бевосита бошчилик қилди, халқларнинг саводсизлиги ва қашшоқлиги устидан ғалаба қозонишини таъминлади, Совет Социалистик республикалари Иттифоқини барпо этди ва мустаҳкамлади. Биз улуғ Ленин байроғи остида социализм қурдик ва коммунизм ғалабаси сари дадил бормоқдамиз.

Ленин ғоялари, Ленин партиясининг ишлари ва зафарлари декаданинг мазмунли ва рангбаранг программасига офтобдек ёғду сочиб турди. Биз ўз озодлигимиз ва тенглигимизда, экономика, маориф, фан ва маданиятни тез ривожлантиришга, бахтиёр ҳозирги ҳаётимиз ва гўзал келажагимизга улуғ Ленин туфайли, шонли коммунистик партиямиз туфайли совет халқларининг бузилмас дўстлиги туфайли эришганлигимизни тушуниш учун декада яна бир янги имконият берди.

Биз халқларнинг ленинча дўстлигини бундан буён ҳам мустаҳкамлайберамиз, меҳнаткашларни юксак совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми, ленинизмга чексиз садоқат руҳида тарбиялайберамиз, республика меҳнаткашларининг коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтиришга кўшаётган ҳиссасини сабот билан кўпайтираберамиз.

Азиз дўстлар! Ўзбекистон адабиёт арбоблари ва санъат усталари билан ижодий ҳамкорлик қирғиз адабиёти ва санъатини янада ривожлантиришга нақадар самарали таъсир ўтказишига биз ўз тажрибамизда ишонч ҳосил қилдик. Бу сафар ҳам республика маданият арбоблари катта наф кўрдилар, кўп нарсани ўргандилар, зўр илҳом олдилар. Сизларнинг кўркам, илҳом-бахш санъатингиз учун сиз, азиз ўзбек дўстларга Қирғизистон ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари, зиёлилари номидан самимий ташаккур изҳор этишга ижозат бергайсиз. Қардош ўзбек халқининг талантлари ва истеъдодлари бундан буён ҳам барқ уриб гуллаб-яшнайберсин!

Сизларнинг илҳомбахш ижодингиз чинакам эстетик ҳузур бахш этди ва республикамиз меҳнаткашларининг зўр таҳсинига сазовор бўлди. Ўзбекистон ССР ижодий союзлари ва коллективлари Қирғизистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланганлиги декада натижаларига юксак баҳо берилганлигининг далилидир. Бу мукофот декадани муваффақиятли ўтказишдаги актив иштироклари учун гина, бунда юксак бадиий маҳорат кўрсатилганлиги учунгина берилган мукофот бўлмай, шу билан бирга халклар дўстлигини янада мустаҳкамлашга кўмаклашувчи меҳнат учун берилган мукофот ҳамдир. Азиз ўртоқлар, сизларни мукофот билан самимий табриклаб, қардош республикаларимизнинг ижодкор зиёлилари меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига хизмат қиладиган юксак ғоявий асарлар яратишда янгидан—янги муваффақиятларга эришадилар, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Қардош ўзбек халқига, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига экономика ва маданиятни ривожлантиришда, партия XXIII съезди қарорларини бажаришда, беш йиллиқни муддатидан олдин якунлаб, КПСС XXIV съездини муносиб равишда кутиб олишда янгидан-янги муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Азиз дўстлар! Декада кунлари сизлар Қирғизистон меҳнаткашлари билан кўп марталаб учрашдингиз, улар беш йиллиқнинг охирги йили топшириқларини, партия XXIII съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун нақадар фидокорона курашаётганликларини ўз кўзингиз билан кўрдингиз. Сизлар республикамиз экономикаси ва маданиятининг ютуқларига юксак баҳо бераётганлигингиз учун ҳам сиз, азиз ўртоқларга чуқур миннатдорчилик изҳор этамиз.

Социалистик Ватанимизнинг куч-қудрат манбаи—халқларнинг ленинча дўстлиги яшайверсин ва гуллаб—яшнайверсин!

Ўртоқ Усубалиев Қирғизистон меҳнаткашлари номидан декада қатнашчиларини сидқидилдан кутиб олганликларингиз учун Қирғизистон Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига, Қирғизистон ССР Олий Совети Президиумига ва республика Министрлар Советига декаданинг барча қатнашчилари номидан самимий ташаккур айтишга ижозат бергайсиз.

Азиз ўртоқлар! Унутилмас мана шу 10 кунинг натижаларини якунламоқ, жамламоқ учун бизнинг таассуротларимиз етарлик даражада қуйилиб ҳали моромига етгани йўқ. Лекин халқларимизнинг қардошларча дўстлиги янада мустаҳкамланганлиги, социалистик интернационализм ҳислари янада мустаҳкамланганлиги мана шу ўн кунинг асосий ва энг катта натижаси бўлганлигига ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ.

Бизнинг учрашувимиз шонли Ленин юбилейидан кейин орадан кўп вақт кечмай ўтганлигининг ўзида чуқур маъно бор. Бу юбилей ўлмас Ленин ғоялари тантана қилганлигини, кўп миллатли Совет давлатидаги барча халқларнинг сўнмас ленинизм байроғи остида, улуғ Ленин тузган Коммунистик партия раҳбарлигида янги турмуш қуришда эришган жаҳоншумул тарихий ғалабаларини кўрсатувчи ёрқин намойишга айланди.

Қирғизистоннинг бойликлари қисқа вақт давом этган декада кунларида бизнинг кўз олдимизда ўзининг бутун кучи ва янги ғўзаллигини, ўзининг бутун чуқур моҳиятини намоён қилди. Ғўзал республикангиз меҳнатчилари ғоят зўр муваффақиятларга эришганликларини ўз кўзимиз билан яққол кўрдик.

Октябрь озод қилган қирғиз халқа шаҳар ва районларда, ишчи поселкалари ва қишлоқ посёлкаларида, хуллас, ҳамма жойда уларни очиқ кўнгил билан кутиб олишди, уларни қизғин ва ҳурсандлик билан қабул қилишди.

Декаданинг ўн куни ранг-баранг учрашувлар билан, жўшқин рақслар билан амалий суҳбатлар ва учрашувлар билан ўтди. Лекин сиз қардошларимиз билан хайрлашишдан олдин, меҳмондўст днёрингиздан чиқиб кетишдан олдин биз сизларга бу ердан қалбимиз шодлик ҳисларига тўлиб кетаётганлигимиз, узоқ йиллар унутилмайдиган таассуротлар олганлигимиз ҳақида жуда кўп нарсаларни гапириб бергимиз келади.

Аввало шуни айтишимиз керакки, ўзбек халқининг вакилларини, республикамизнинг адабиёт ва санъат усталарини ғоят яхши кутиб олиб, хурсанд қилганликларингиз учун кўнглимиз қизғин ва чуқур ташаккур ҳислари билан тўлиб тошмоқда. Сахий қалбингизнинг ҳароратини ҳар бир қадамда, ҳар бир қирғизнинг уйида, ҳар бир сўзингизда ва ҳар бир табассумингизда сезиб турдик.

Декадани ниҳоят даражада яхши ташкил қилганлигингиз учун, декада қатнашчиларини сидқидилдан кутиб олганликларингиз учун Қирғизистон Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига, Қирғизистон ССР Олий Совети Президиумига ва республика Министрлар Советига декаданинг барча қатнашчилари номидан самимий ташаккур айтишга ижозат бергайсиз.

Қардош халқларимиз Ленин партияси унинг сиёсати, мамлакатимиздаги барча халқларнинг аввало оғамига ва дўстимиз улуғ рус халқининг бебаҳо бағраз ёрдами туфайли ўзларининг совет миллий давлатларини вужудга келтирганликлари ва ривожлантираётганликларини, хўжалик ва маданий қурилишда катта-катта ғалабаларга эришганликларини, ўзларининг шу қадар бахтли бўлганликларини жуда яхши биладилар.

Бугун биз ўзбек халқининг қирғиз халқи билан, мамлакатнинг барча халқлари билан боғлаб турган маҳкам дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари тўғрисида фахраниб гапирмоқдамиз. Бизнинг қардошлик иттифоқимиз чор самодержавиесига, бойлар ва феодалларга қарши озодлик ҳаракати давомида вужудга келди ва тобланди, бу иттифоқ Улуғ Октябрь алангасидан нур олди, граждан уруши ва Улуғ Ватан уруши йилларининг машаққатларини енгиб чиқиди. Бу иттифоқ социализм қуришнинг ленинча программасини амалга ошириш учун, индустрияни, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун, маданий революциясини ўтказиш учун биргаликда кураш олиб боришимизга ёрдам берди.

Халқларимизнинг қардошларча ҳамдўстлиги ҳозирги кунда партия XXIII съезди, КПСС Марказий Комитетининг ундан кейинги пленумларининг тарихий қарорларини бажариш учун коммунистик қурилишда янги муваффақиятларни қўлга киритиш учун биргаликда олиб бораётган курашимизда ўзининг энг ёрқин ифодасини топмоқда. Бу ҳамдўстлик моддий ва маънавий турмушимизнинг ҳамма соҳаларида бўлаётган ўзаро тажриба алмашиш ва ўзаро ёрдамлашиш ишларида алоҳида куч билан намоён бўлмоқда.

Халқларимиз ҳамиша — ўзларининг шоду хуррам кунларида ҳам, иш кунларида ҳам, тўй-томошаларида ҳам ва бошига кулфат тушганида ҳам бир-бирларидан ажрамайдилар, ҳамиша ёнма-ён бўлиб борадилар, бир-бирларини ўзларининг туғишган ака-укалари, содиқ дўстлари ва сафдошлари деб биладилар.

Зилзиланинг оғир оқибатларини тугатишда барча совет республикаларининг Тошкентга берган жуда катта ёрдами совет кишиларининг қардошларча бирдамлигини, бир-бирига астойдил ёрдамлашаётганлигини, бир-бирига мададкор бўлишга ҳар доим тайёр эканлигини кўрсатувчи яққол далил бўлди.

Янги Тошкентни қуришга Қирғизистон "меҳнаткашлари қўшган ҳисса тўғрисида ҳозир алоҳида айтиб ўтишни истар эдик. Республикамизга юборган хашарчилар Ўзбекистон пойтахтида қисқа муддат ичида 11 минг квадрат метрдан кўпроқ уй-жой майдони қуриб берди. Бу қардошлик ёрдами учун сизларга чин кўнгилдан ташаккур миннатдорчилик изҳор қиламиз.

Куни кеча Қирғизистоннинг айрим районларида қаттиқ зилзила бўлганлигини эшитиб, Ўзбекистон меҳнаткашлари бу табиий офатдан катта ташвишга тушдилар.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати табиий офат оқибатларини тугатишда республикангизга ёрдам кўрсатиш учун қардошларча бирдамлик ҳисларига тўлиб тошган ҳолда ҳамма чора ва тадбирларни кўрмоқдалар. Бир-биримизга қардошларча ёрдамлашиш бутун ҳаётимизнинг ўзгармас қонунидир. Коммунизм қуришда эришадиган ғалабаларимизнинг манбаидир.

Қардош маданиятларнинг яхши традиция бўлиб қолган декадалари ўзаро тажриба айрибошлашнинг ёрқин кўринишларидан биридир.

Ҳар бир халқда талантлар тўлиб етибди, деб Владимир Ильич Ленин кўп марталаб айтган эди. Бизнинг совет воқеълигимиз Ленининг шу фикрини ҳар доим исботлаб турибди. Ҳар бир республика ўзининг талантли кишилари билан ҳақли равишда фахрланади. Бизнинг Ўзбекистонда ҳам Совет ҳокимияти йилларида меҳнаткаш халқнинг минг-минглаб вакиллари ўз истеъдодларини жуда кенг намойиш қилдилар.

Маданиятнинг мана шу равнақида рус халқи маданиятининг, кўп миллатли оиламизнинг бебаҳо бойлигини ташкил этган барча қардош совет маданиятларининг ҳаётбахш таъсири чуқур ва атрофлича сезилиб турибди.

Ўзбек адабиёти ва санъатининг қардош Қирғизистондаги декадаси бугун якунланмоқда. Бу декаданинг аҳамиятини айтиб адо қилиш қийин. Декада халқларимизни бирбирига тағин ҳам кўпроқ яқинлаштирди ва қондош қилиб қўйди, уларни коммунизм учун олиб борилаётган улуғ тарихий юришда бирлаштирди. Декаданинг натижалари санъаткорларимизнинг янги шеърлари ва қўшиқларида, романлари ва картиналарида, рақслари ва спектаклларида буюк қардошлигимизни, Ленин даҳоси вужудга келтирган, Коммунистик партиянинг иродаси ва донишмандлиги йўллаб турган иттифоқимизни тараннум этишда ўз ифодасини топадики, бунга шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас.

Адабиёт ва санъат усталари янги таассуротлар билан бойиб, қондошлигимиз ва абадий қардошлигимиз тўғрисида илҳомбахш мадҳиялар яратдилар. Бу эса унутилмас ўн кунинг энг яхши якуни, энг ажойиб натижаси бўлади.

Шоду хуррамлик билан кутиб олганликларингиз учун, сахийлигингиз ва меҳмондўстлигингиз учун, бутун қалбимизни тўлдириб юборган шодликлар учун сизларга яна бир марта чин кўнгилдан ташаккур айтишга ижозат бергайсиз.

Қардош Қирғизистоннинг ишчилар синфига ва колхозчи деҳқонларга, техник ва илмий зиёлиларга, талантли санъаткорларига Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети номидан, республикамизнинг барча меҳнаткашлари номидан меҳнат ва ижодда янги зафарлар, Совет Қирғизистонининг экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда чин кўнгилдан катта муваффақиятлар тилашга рухсат этгайсиз.

Совет халқларининг дўстлиги ва қардошлиги яшасин ва яшнасин!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг ташкилотчиси ва илҳомчиси, ғўзал қардошлигимизнинг жонулди бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Фрунзе қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг ишчиси, коммунистик меҳнат зарбдори Д. Чингожоева, Ўзбекистон театр жамиятининг раиси СССР Халқ артисти О. Хўжаев, Ленин мукофоти ва давлат мукофоти лауреати Чингиз Айтматов совет халқларининг бузилмас дўстлиги, ана шу дўстликнинг ажойиб самараси тўғрисида гапирдилар.

Ўзбекистон адабиёти ва санъатининг Қирғизистондаги декадаси тугашига бағишланган тантанали йиғилиш ёпиқ деб эълон қилинади.

СССР, Ўзбекистон ва Қирғизистон Совет Социалистик Республикаларининг давлат гимнлари янграйди.

Яна қўшиқлар парвоз қилади.

Байрамнинг якунловчи концерти қондош-жондош совет халқлари дўстлигининг ажойиб мадҳиясига айланиб кетди.

* * *

Қирғизистон Компартияси Марказий Комитети, Қирғизистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети шу куни кечқурун Қирғизистонда ўзбек адабиёти ва санъати декадаси қатнашчилари шарафига қабул маросими ўтказдилар.

С. ФРОЛОВА, Э. РАШИДОВ
(ЎзТАГ махсус мухбирлари).

ТОПШИРИЛГАН ИШ УЧУН МАСЪУЛИЯТНИ ОШИРАЙЛИК, ИНТИЗОМНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

(Боши биринчи бетда)

хўжалигидаги энг асосий экин ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади. Бироқ район хўжалигини комплекс ривожлантиришни таъминлашни ҳам унутмаслик керак. Халққа пахта ҳам, ғалла ҳам, гўшт ҳам, сут ҳам, сабзавот ҳам, мева ҳам ва бошқа маҳсулотлар ҳам керак.

Бу камчиликлар бизнинг областимизда ҳам бор. Айниқса чорвачилик соҳасидаги аҳвол талабга жавоб бермайди.

Халқ хўжалигининг барча соҳасида, ҳар бир корхона, совхоз, колхозда ишлаб чиқаришни юксалтириш резервлари мавжуд. Бироқ бу резервлардан ҳамон етарли фойдаланилмаяпти. Хўжасизликка, давлат мулкининг талон-тарож қилинишига йўл қўйилаётганлиги эса мутлақо чидаб бўлмайдиган ҳолдир. Бунинг учун асосий айб колдективларнинг раҳбарлари зиммасига тушади. Бундай аҳвол билан сира келишиб бўлмайди.

Область меҳнаткашлари олдида беш йилликнинг сўнгги йилида катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Саноат маҳсулоти реализация қилиш ҳажми 1969 йил планига нисбатан 8,8 процент кўпаяди, капитал маблағ сарфлаш ҳажми 9,4 процент ошади. Область қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари давлатга 350 минг тонна пахта, 30 минг тонна ғалла, шу жумладан 19 минг тонна шоли, 300 минг тонна каноп поёси, 224 минг тонна сабзавот, 20,8 минг тонна гўшт, 60,5 минг тонна сут, 1350 тонна пилла, 73 миллион дона тухум ва бошқа кўплаб қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари сотиш мажбуриятини олганлар.

Область меҳнаткашлари беш йилликнинг сўнгги йилида халқ хўжалиги вазифаларини бажариш соҳасидаги масъулиятларини чуқур ҳис қилган ҳолда ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдидар. В. И. Ленин номидаги металлургия заводи, «Қизил тонг» тутувчилик фирмаси, Чирчиқ электро-химия комбинати ҳамда қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати коллективлари ватанпарварлик ташаббусини бошлаб бердилар. Улар беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари ноябрь ойида бажаришга қарор қилдилар. Ўзбекистон КП Марказий Комитети бу қимматли ташаббусни маъқуллади. Кўплаб коллективлар бу ташаббусга қўшилдилар. Масалан, Бекобод шаҳри саноат корхоналари, қурилиш ва аҳолига хизмат кўрсатиш тармоқларининг коллективлари КПСС Марказий Комитетининг сайловчиларга Мурожаатидан руҳланиб, беш йиллик плани муддатидан илгари—1970 йилнинг 5 ноябригача бажаришга аҳд қилдилар. «Таштекстильмаш», Тошкент трактор, экскаватор ремонти заводларининг ва бошқа кўпгина корхоналарнинг коллективлари ҳам беш йиллик планни муддатидан илгари — ноябрь ойида бажаришга сўз бердилар.

Олдимизда турган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун, партия, давлат ва меҳнат интизомини муттасил мустаҳкамлаб боришимиз барча ходимларнинг ташкилотчилик қобилияти ва масъулиятини тинмай оширишимиз, давлат ва жамоат мулкини кўз қорачўғидай асрашимиз ва сақлашимиз, барча соҳаларда иқтисод қилиш режимига амал қилишимиз, партия ва хўжалик ишлари форма ва усулларини тинмай такомиллаштириб боришимиз керак.

Область, шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари фаолиятида интизомни мустаҳкамлаш, кадрларда топширилган иш учун масъулият ҳиссини тарбиялашда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва халқ хўжалигида тежамкорлик режимини кучайтириш» тўғрисидаги Хатнинг муҳокама қилиниши катта роль ўйнади. Область меҳнаткашлари Хатни бир оводан маъқулладилар. Хатда қўйилган вазифаларни бажариш юзасидан қимматли таклифларни киритдилар.

Областмиздаги барча кадрлар ўртасида давлат, партия ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш, тежамкорлик режимини кучайтириш соҳасида ҳам изчиллик билан муттасил ва астойдил иш олиб бориш керак.

Партиявий раҳбарлик—бу энг аввало одамлар билан, кадрлар билан ишлаш демакдир. Ҳаммага маълумки, у ёки бу вазифани муваффақиятли бажариш ишнинг ўша участкаси ишониб топширилган кишига боғлиқ. КПСС XXIII съезди раҳбар кадрларнинг ролини таъкидлаб, улар билан ишлаш, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ишларини ҳар тарафлама яхшилашни талаб этди.

Область партия комитети бу кўрсатмани бажара бориб, партия ва совет ташкилотларини, хўжалик ва маданий қурилишнинг барча участкаларини кадрлар билан мустаҳкамлаш ишига катта эътибор бера бошлади. Областимизда ҳозирги пайтда ҳар хил профилдаги 165 минг мутахассис ишламоқда. Партия ва хўжалик ишининг хоҳлаган участкасини ишнинг кўзини биладиган, яхши ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган, принципиал ва обрўли ходимнинг бошқариши учун барча зарур шароитлар яратилган.

Кадрларнинг сифат состави ҳам яхшиланмоқда. Кадрлар орасида олий ва ўрта маълумотга эга бўлган мутахассислар тобора кўпаймоқда. Уларнинг деярли кўпчилиги ҳаёт тажрибасига эга, сиёсий жиҳатдан етук ташкилотчилар, одамлар билан ишлашни яхши биладилар, ўз бурчларини бажаришга, ҳалол ва виждонан муносабатда бўладилар.

Лекин афсуски топширилган ишнинг уддасидан чиқа олмайдиган айрим кадрлар ҳам учраб туради, улар партиявий масъулиятни унутиб қўйганлар.

Оржоникидзе район партия комитетининг биринчи секретари Ўртоқ Н. Қирғизбоевнинг фаолиятида худди ана шундай аҳвол юз берди. Область партия комитети бюроси ўз хизмат лавозимини суиистеъмол қилиб давлат ҳисобига ўзи учун ортиқча ҳашамли данғиллама уй қуриб олганлиги, камтарликни унутиб, тилёгламалик қилганлиги ва партиявий масъулиятни йўқотиб қўйганлиги учун Қирғизбоевни ишдан олди ва унга учет карточкасига ёзиш шарти билан ҳайфсан эълон қилди.

Ҳар бир коллективда масъулиятсизлик, бюрократизм сингари кўринишларга нисбатан муросасизлик билан муносабатда бўлиш муҳитини яратиш ҳаётда ва ўз-ўзини танқиднинг йўлга қўйилишига ёрдам беради. Объектив ва принципиал танқид — бу кадрларни тўғри тарбиялашнинг синалган қуролидир. Бу қурол касални даволайди, зангларни тозалайди, ҳавони янгилайди, қамчиликлардан ҳоли бўлишга ёрдамлашади, омманинг активлигини оширади. Афсуски, танқид ва ўз-ўзини танқиднинг юксак ролини ҳамма раҳбарлар ҳам тушуниб етмайдилар. Кўп ҳолларда оддий ходимлар камчиликларни очиб ташлайдилар, йўл-йўриқ кўрсатадилар, бу камчиликларни тугатиш юзасидан маслаҳатлар берадилар. Бироқ уларнинг эътирозларига ҳамма вақт ҳам қулоқ солавермайдилар. Бу — танқидни очиқдан-очиқ менсимаслик ва камситишдир. Қаердаки, танқид камситилар экан, қаердаки раҳбар ўз ишини однлона ва танқидий назар билан баҳолашга қодир эмас экан, ҳеч сўзсиз у ерда иш юришмайди.

В. И. Ленин коммунистик ишчанлик, танқиддан тўғри хулоса чиқариб ола билишга катта аҳамият берган эди. Сиёсий етук, чинакамига партиявий раҳбар бўлган киши, энг аввало, ўзўзига танқидий муносабатда бўлади. Камчилигимни тан олсам, обрўйим тўкилади деган ҳар хил туйғуларга ва ҳаёлларга берилмасдан ўртоқларининг мулоҳазаларини ҳисобга олади. Партия ташкилотлари ҳар бир раҳбарда ана шундай фазилатларни тарбиялаши зарур. Партия ҳаётн нормалари ва принципларига қатъий риоя қилиш, юксак масъулият ва интизомлилик кадрларни тўғри тарбиялашнинг олий қонунидир. Бунинг учун коллектив органлар —пленумлар ва партия мажлисларининг ролини тинмай ошириб бориш, уларни ўтказишга яхши тайёргарлик кўриш ва ўз вақтида ишчанлик билан ўтказишига эришиш, бундай йиғилишларда эркин ва ишчанлик шароитида фикр алмашишишга эришиш керак.

Тажриба шуни кўрсатдики, ғоявий етук ва эътиқодли ходим ҳеч вақт партия аҳлоқ нормалари ва принципларининг бузилишига йўл қўймайди. Шунинг учун ҳам партия комитетларининг асосий вазифаси кадрларда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантиришга ёрдам бериш, уларни ғоявий эътиқодли, партия ишига, коммунистик идеалларга садоқат руҳида тарбиялашдан иборатдир.

Системали равишда назорат қилиб бориш, ижрони текшириш—партия ишининг муҳим ажралмас қисмидир ва у кадрларда интизомни мустаҳкамлаш ва масъулият ҳиссини оширишга ёрдам беради. Назоратсизлик кўп ҳолларда интизомнинг бўшашиб кетишига ва оқибатда партия ва давлат қарорларининг бажарилмай қолишига олиб келади.

Шаҳар ва район партия комитетлари, партия ташкилотлари партия қарорларининг бажарилишини назорат қилишга жиддий эътибор беришлари талаб этилади.

Раҳбар сўзи билан эмас, конкрет иши, ўз бурчини яхши тушуниб етиши, давлат плани ва топшириқларининг, партия қарорлари ва топшириқларининг ўз вақтида бажара олиши билан обрўга эга бўлади. Барча раҳбар ходимлар буни ҳамиша эсда тутишлари керак.

Область партия комитети пленуми шаҳар ва район партия комитетлари зиммасига бошланғич партия ташкилотларида Ўзбекистон КП Марказий Комитети XVIII пленуми қарорларини кенг тушунтиришни, ҳар бир коммунистнинг бу қарорни ҳаётга тадбиқ этишида актив қатнашишга эришишини топширди.

Ҳар бир партия ташкилоти интизомни мустаҳкамлаш асосида коллективдаги барча ходимларнинг ўз хизмат бурчини, халқ хўжалиги планлари ва зиммага олинган мажбуриятларнинг бажарилиши учун масъулиятини ошириши керак. Бошланғич партия ташкилотлари ўзларининг асосий эътиборларини меҳнаткашларни ишга ва социалистик мулкни сақлашга коммунистик муносабатда бўлиш, хўжасизликка, талон-тарожга йўл қўядиган шахсларга нисбатан муросасиз бўлиш руҳида тарбиялашга қаратишлари зарур.

Шаҳар, район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари Советлар, касаба союзлари, комсомол ва халқ контроли органларининг меҳнаткашларнинг снёсий ва ишлаб чиқариш активлигини ошириш, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашдаги ролини оширишлари керак.

Ўзбекистон КП область комитети пленумининг қарори коммунистларни, областнинг барча меҳнаткашларини беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажаришга сафарбар этади.

ЎЗБЕК ДЎСТЛАРГА МУКОФОТЛАР

ФРУНЗЕ, 10 июнь. (ЎзТАГ махсус мухбири). Қирғизистонда Ўзбекистон ССР адабиёти ва санъати декадасида актив қатнашганликлари учун Ўзбекистоннинг бир қанча ижодий союзлари ва коллективлари Қирғизистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотландилар.

Қирғизистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Т. Қулатов юксак мукофотларни топшира туриб, қардош халқ вакилларини самимий табриклади, уларга янгидан-янги ижодий муваффақиятлар тилади.

ТРАКТОРСОЗЛАР ВАХТАДА

Тошкент трактор заводининг 19-цехидамиз. Мана, трактор қисмлари йиғиладиган майдон. Конвейер лентаси бир текис силжиб бормоқда.

Биз саф-саф қилиб териб қўйилган тракторлар ёнига бордик. Машиналарни кўздан кечириб келаётган назоратчи Алексей Вахрамов ёнидаги йигитга топшириқ берида, биз томон келди.

— Мана, навбатдаги зангори машинани кўздан кечириб чиқдик. Энди улар синовга тайёр. Синовчилар Ряшков, Ручей, Симинцов, Ашимовлардир. Уларнинг иши нозик ва кўп меҳнат талаб қилади. Улар бўшаб қолган детални маҳкамлашлари ёки ишчилар эсдан чиқариб қолдирган винтни ўз жойига қўйишлари ҳамда қисмларни мойлашлари керак. Шундан кейин агрегатлар бепоён пахта далаларимиз томон йўл олади.

Дарвоқе, цех коллективи бир ёқадан бош чиқариб, йиллик планни 12 декабргача бажариш учун астойдил курашмоқда.

А. РАҲИМОВ.

ТОШКЕНТ электро-техника заводининг коммунистик меҳнат зарбдори Ҳайрулла Муслимов беш йиллик юзасидан ўз зиммасига олган шахсий мажбуриятини муваффақиятли адо этмоқда. У кундалик нормасини доимо ошириб бажармоқда.

А. Палехов фотоси.

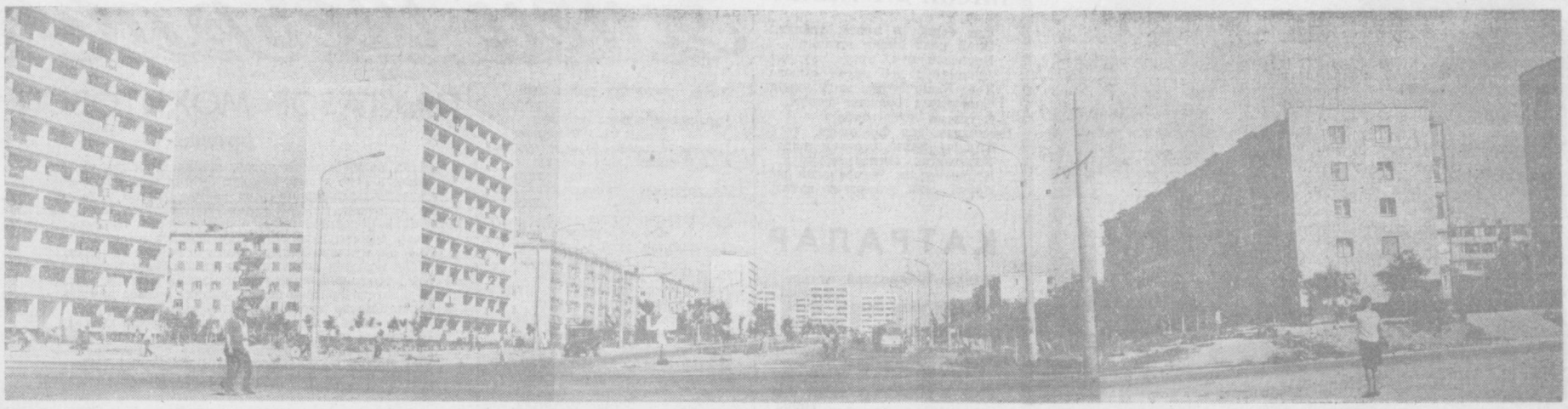

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Мамлакатимизнинг шарқий дарвозаси ҳисобланган бу кўҳна ва навқирон шаҳар ўз жамолини кундан-кунга очмоқда. Қардош биноқорлар ёрдами билан энлзила оқибатларидан тўла халос бўлган Тошкентнинг бугунги кўрки янада жозибали, янада салобатлидир. Унинг бағрида янгидан пайдо бўлган уй-жой кварталлари ўз латофати билан диллари ни хушнуд этади. Ушбу суратда Чилонзорнинг «В-23» кварталини кўриб турибсиз. Уни бунёд этишга тошкентлик қурувчилар қатори уларнинг бошқа республикалардан келган касбдошлари ҳам ҳисса қўшишган.

Л. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

ИНСОН ТАШҚИ ДУНЁНИ ҚАНДАЙ БИЛАДИ?

Бугун марксизм-ленинизм асослари мактабларининг пропагандист ва тингловчиларига ёрдам тариқасида фалсафа курсининг «Инсон ташқи дунёни қандай билади?» деган темаси бўйича мақола босилмоқда. Мақолани область ва Тошкент шаҳар партия комитетлари сиёсий маориф Уйининг методик совети тайёрлаган.

Ушбу тема диалектик материализмнинг якунловчи энг муҳим темасидир. Темаанинг анча кенглигини ҳисобга олгандиган бўлса, пропагандистлар вақт топиб планда кўрсатилганидек, 2 соатда эмас, балки 4 соат давомида ўтса, мақсадга мувофиқ бўлур эди.

2 ёки 4 соатга мўлжалланган бу машғулот лекциясининг асосий мақсади — бизни қуршаб турган объектив дунёни билиш мумкинлиги, билишнинг диалектикаси, дунёни билишнинг асоси ва ҳақиқат критерияси практика эканлиги каби қатор проблемаларни ҳаётий мисолларда тушунтириб беришдан иборат.

Пропагандист асосий адабиётларни тавсия этгач, темаанинг қуйидаги муҳим масалаларига тингловчилар диққатини жалб қилиши зарур.

1. **Материалистик диалектика дунёни билиш мумкинлиги ҳақида.**

2. **Билиш процесси қандай амалга оширилади?**

а) Ҳиссий билиш

б) Мантиқий билиш,

3. **Ҳақиқат нима?**

4. **Практика билишнинг асоси ва ҳақиқат мезони эканлиги.**

Фалсафадаги асосий масала (тафаккурнинг борлиққа, онгнинг табиатга муносабати ҳақидаги масаланинг иккинчи, гнесологик томони бизнинг тафаккуримиз воқе дунёни билиб олишга қодирми ёки йўқми? деган масаладир. Файласуфлар фалсафанинг асосий масаласи каби бу масалани ҳам турлича ҳал қиладилар.

Идеализм лагерига мансуб бўлган файласуфлар турли йўллар билан табиат ва жамият қонуниятларини билиш мумкинлигини инкор этадилар. Дунёни билиш мумкин эмас, деган гояни илгари сурувчи таълимотлар реакцион буржуа фалсафасида анча кенг тарқалган. Дунёни билиш мумкинлигини инкор этувчи фалсафий таълимотлар агностицизм деб аталади.

Агностицизмнинг энг машҳур вакиллари инглиз файласуфи Давид Юм ва немис файласуфи Иммануэль Кантдир. Д. Юмнинг фикрича, инсон ўз сезгиларидан ташқарида нима борлигини била олмайди, билиш имкониятига ҳам эга эмас. И. Кант моддий оламни объектив суратда мавжудлигини тан олгани ҳолда, айни замонда унинг моҳиятини билиш мумкин эмаслиги тўғрисида гапиради. Кантнинг айтишича, киши фақат ҳодисаларни, яъни биз кўриб, ҳис қилиб турган нарсаларни юзаки била олар эмиш, лекин у ларнинг моҳиятини, нарсаларнинг кишига кўринмайдиган хусусиятларини, уларнинг пайдо бўлиш ва ривожланиш қонуниятини ҳеч қачон била олмас эмиш. Кантнинг билиш назарияси бошдан-оёқ ғайри илмий ва ўта реакцион таълимотдир. Чунки бу таълимот дунёни билиш ва уни революцион асосда қайта қуришга зиддир.

Кант, оламни билиш мумкин эмас, деган назария билан кейинги бутун буржуа фалсафасини қуроллантирди. Ҳамма тусдаги реакционерлар материализмга қарши курашиб, динчиликни ҳимоя қилиш учун то ҳозиргача ана шу назариядан фойдаланиб келмоқдалар.

Марксистик фалсафа фан ютуқларига ва инсониятнинг бутун тарихий амалий фаолиятига тўла асосланган ҳолда, моддий дунё ва унинг қонуниятларини билиш мумкинлигини, табиат ва жамиятнинг ривожланиши тўғрисидаги амалий фаолият асосида тасдиқланган билимларимизда воқе дунё тўғри акс этишини кўрсатади.

Диалектик материализм кишиларнинг объектив дунёни билиш соҳасидаги тарихий тажрибасини, фан ва ижтимоий практика соҳасидаги ютуқларини ўрганиш ҳамда умумлаштириш асосида теварак атрофимиздаги муҳитни билиш мумкинлигини исбот қилишгина қолмасдан, балки объектив воқеликни билиш, бу соҳадаги ишларни тўғри амалга ошириш ва ҳосил қилинган билимлардан теварак атрофдаги муҳитни ўзгартирмоқ учун тўғри фойдаланиш йўлларини ҳам очиб берди.

Хўш билиш нима? Диалектик материализм, **билиш — бизнинг онгимизга боғлиқ бўлмаган объектив дунё ва унинг қонунларининг инсон миясида маълум мақсадга қаратилган актив инъикосидир,** деб таълим беради. Демак, **билиш — объектив борлиқнинг инсон миясида инъикос эттиришдир.** Марксча-ленинча таълимотга кўра, билиш тафаккурнинг билинаётган предметга яқинлашувидан фикрнинг билмасликдан билишга қараб тўла ва мукаммал бўлмаган билимдан тўла ва мукаммал билишга қараб ҳаракат қилишдан иборат чексиз процесини ташкил этади. Кўрамизки, билиш ҳам табиат ва жамият каби доимо ҳаракатда ва ривожланишда бўлади. Билишнинг бундай ривожланиши унинг бевосита жонли мушоҳададан абстракт тафаккур сари, ундан практика томон ҳаракатида ўз ифодасини топади. «Жонли мушоҳададан абстракт тафаккурга ва ундан практикага — ҳақиқатни билишнинг, объектив реалликни билишнинг диалектик йўли ана шундайдир» (Асарлар, 38-том, 171—172 бет) деб уқтирган эди В. И. Ленин.

Диалектик материализм билиш назариясида кўрсатилишича жонли мушоҳадага билишнинг **сезги, идрок ва тасаввур** каби шакллари киради.

Сезги органлари — инсон онгини ташқи олам билан боғлаб турувчи ягона каналдир. Фақат сезги органлари (кўз, қулоқ, тери, ҳид ва маза сезгилари) орқалигина кишилар ташқи олам ҳодисалари ҳақида биринчи таассуротлар оладилар. Бизнинг онгимизга боғлиқ бўлмаган объектив нарса ҳодисалар бизнинг сезги органларимизга таъсир этиб, сезги ҳосил қилади.

Билишнинг сифат жиҳатдан янги моменти унинг олий босқичи бўлган абстрак тафаккур буюмларнинг ташқи хусусиятларинигина эмас, балки уларнинг чуқур ички, умумий алоқаларини ҳам аниқлаш табиат, жамият, билишнинг ўзгариш ва ривожланиши қонунларини очиб бериш, бизни қуршаб олган оламнинг энг ички сирларига кириб бориш имконини беради.

Шуни унутмаслик лозимки, **ҳиссий** ва **рационал (ақлий)** билиш ягона процессинг босқичлари бўлиб, улар сифат жиҳатдан фарқ қилишларига қарамай, бир-бирини тақозо қилади, бир-бири билан мустаҳкам боғланган ҳамдир.

Тафаккур фаолияти сезги органлари орқали олинган маълумотларни қайта ишлашдан иборат бўлиб, ҳис органлари тафаккур учун зарур материални етказиб беради. Демак, тафаккур фақат ҳис органлари орқали олинган маълумотлар асосидагина бўлиши мумкин.

Тафаккур тушунча, ҳукм ва хулосалаш орқали мавжуд бўлиб, булар нарса ва ҳодисаларнинг мавҳум тафаккурда ифодаланиш шакларидир.

Тушунча нарса ва ҳодисаларнинг умумий ва муҳим белгиларини, яъни унинг мазмунини акс эттирадиган тафаккур шаклидир.

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ АСОСЛАРИ МАКТАБИ ПРОПАГАНДИСТ ВА ТИНГЛОВЧИЛАРИГА ЁРДАМ

Масалан, «инсон», «ўсимлик», «модда», «онг» ва бошқалар.

Тушунчалар идрок этиш ва тасаввур қилиш асосида вужудга келади, лекин улардан фарқли ўлароқ кўзга яққол кўринмайди.

Тушунча — идрок ёки тасаввурларнинг шунчаки йиғиндиси эмас. Тушунча — маълум вақт ичида айрим воқеалар, фактлар ва шу сингаларини ўрганишни ўз ичига оладиган мураккаб процесс натижасидир. Шунинг учун ҳам бунда илмий тадқиқотнинг жуда хилма-хил усулларидан анализ ва синтез, мушоҳада, эксперимент ва шу сингарилардан фойдаланилади.

Муҳокама ёки ҳукм — тафаккурнинг шундай бир формасидирки, унинг ёрдами билан нарса ва ҳодисаларнинг у ёки бу аломати бор-йўқлиги тасдиқланади ёки инкор этилади.

Кишининг бирон нарсани тасдиқловчи ёки инкор этувчи ҳар бир фикри муҳокама шаклида баён қилинади.

Хулоса — бир ёки бир неча муҳокама воситаси билан янги муҳокама олиш имконини берадиган тафаккур шаклидир. **Хулоса муайян муҳокамалардан янги муҳокама ҳосил қилишдир.** Хулосалар воситаси билан мавжуд билимлардан янги билимлар ҳосил қилиш мумкин бўлиб, хулосаларнинг билиш соҳасидаги роят катта аҳамияти ҳам ана шундадир.

Тушунча, муҳокама ва хулосаларнинг йиғиндиси билишнинг гипотеза ва назария каби олий формаларини ташкил этади.

Шундай қилиб кўрамизки, билиш ўзининг диалектик ривожланишида оддий сезгилардан то мураккаб илмий назарияларгача бўлган узоқ йўлни босиб ўтади.

Инсоннинг билиши ривожланиб, нисбий ҳақиқатдан абсолют ҳақиқатга қараб боради. Абсолют ва нисбий ҳақиқат тўғрисидаги таълимот Маркс ва Энгельснинг материалистик диалектикани инсон билишининг тараққийсига татбиқ қилишлари натижасида вужудга келган янги принципидир. Бу принципни конкретлаштириш ва янада ривожлантиришда Ленининг хизмати бениҳоя катта бўлди.

Ленин инсоннинг тарихан тараққий қилиб борувчи билиши объектив ҳақиқатни очиб беради, деган эди. Лекин, дейди Ленин, биз объектив ҳақиқатни эътироф қилишимиз билан бирон йўсинда абсолют ҳақиқатни ҳам эътироф қилган бўламиз. Хўш, абсолют ҳақиқат нима? **Абсолют ҳақиқат келгусида рад қилиб бўлмайдиган ҳақиқатдир.**

Абсолют ҳақиқат нисбий ҳақиқатлар мажмуасидан таркиб топади. Нисбий ҳақиқат абсолют ҳақиқатни билишнинг айрим моменти ёки **босқичидир.** Бутуннинг бўлакка нисбати қандай бўлса, абсолют ҳақиқатнинг нисбий ҳақиқатга нисбати ҳам худди шундай. Пропагандист нисбий ва абсолют ҳақиқат тўғрисидаги масалаларни вақтга қараб аниқ тингловчиларга яқин ҳаётий масалаларда бирмунча кенгроқ тушунтириб бериши лозим.

Марксизм-ленинизм асосчиларининг доҳиёна хизматларидан бири шундаки, улар материализм билиш назариясини практика билан, кишиларнинг ижтимоий ишлаб чиқариш фаолиятлари билан боғладилар ва билиш процессидаги практиканинг роли масаласини биринчи ўринга қўйдилар.

Марксизм-ленинизм таълим бериб айтадики, кишиларнинг амалий ижтимоий фаолияти билишнинг таянч нуқтаси, асосий негизидир. Яъни билишнинг ўзи, воқеликни англаш практика асосида, аввало қишиларнинг ишлаб чиқариш фаолияти туфайли вужудга келади. Шунингдек практика билишнинг ҳаракатлантирувчи кучидир. Практика эҳтиёжлари ва, аввало, ишлаб чиқариш эҳтиёжлари назарияни, фанни олга суради, унинг олдига тегишли вазифаларни қўяди, унинг тараққийсидаги асосий йўлни белгилайди.

Ниҳоят **практика — ҳақиқат**нинг критериясидир. Инсон билимларининг объектив оламга мос келиши ёки келмаслиги практика процессида текширилади. Билимлар тажриба, практика асосида текширилган тақдирдагина объектив ҳақиқат экани аниқланади.

Машғулотни якунлашда тингловчилар диққатини ҳаётни чуқур ўрганиш учун фан ва техникани эгаллаш зарурлигига жалб этиб, уларнинг билим олишга бўлган иштиёқларини кучайтириш айни муддаодир.

Диалектик материализмнинг муҳим проблемалари ўрганиб бўлингач, тарихий материализм масалаларини ўрганишга ўтиш мумкин.

Ҳ. ЖАЛИЛОВ,
фалсафа фанлари кандидати, доцент.

САЙЛОВГА ҲАММА НАРСА ТАХТ

ХАТЛАРГА ОБЗОР

Янгилик ўтказиладиган сайловда 1400 га яқин киши овоз беришга қатнашади, — деб ёзади 127-участка сайлов комиссиясининг секретари **М. Ойдинов.** Сайловлар орасида посёлкамиз аҳолисининг маданий турмуши фаровон бўлди. Посёлкамиз янада гўзаллашди, янги-янги турар-жойлар, жамоат бинолари қад кўтарди. СССР Олий Советига ўтказиладиган навбатдаги сайловга посёлкамиз қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Агитаторлардан Т. Алиева, М. Абдуллаева, А. Саидов, В. Логуткина, А. Аҳмедов каби ўртоқлар сайловчилар орасида бўлиб қизиқарли суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Ишчи мухбирларимиздан **А. Нурбобоев, Х. Хабибуллаев** ўртоқлар Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг ётоқхонасида жойлашган 11-сайлов участкасининг иш фаолияти ҳақида ёзиб юборишган. Сайлов участкасида дейилади хабарда. СССР Олий Советига бўладиган сайловлар муносабати билан тарғибот ва ташвиқот ишлари кенг доирада олиб борилмоқда. Агитпунктга ташриф буюрган ҳар бир киши сайловга пухта ҳозирлик кўрилганлигини сезиб олади.

Худди шу райондан хабар йўллаган **Қ. Маликов,** 144-ўрта мактаб биносига жойлашган агитпункт коллективи фаолиятига тўхталиб ўтган. Бу ерда 41 кишилик агитаторлар бригадаси группаларга бўлиниб, ўз участкаларида сайлов олди тушунтирув ишларини олиб боришмоқда.

Шунингдек, ишчи-қишлоқ мухбирларимиздан **А. Раҳимов** Янгийўл район Чиноз посёлкасидаги сайлов участкаси, **Р. Асилбоева** Октябрь районидаги 1-мактаб биносига жойлашган 41/85 сайлов участкаси, **А. Рихсиев** Калинин районидаги 7-гишт заводи клубига жойлашган агитпунктнинг ишлари ҳақида ёзиб юборишган.

СССР Олий Советига бўладиган сайловларга саноқли кунлар қолди. Умумхалқ тантанасига айланиб кетадиган 14 июнь куни ҳақиқатан ҳам партия билан халқимизнинг метиндек бирлиги ва Совет демократияси тантанасининг навбатдаги намойишига айланади.

Республикамиз пойтахтидаги саноат корхоналари коллективлари беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқдалар. Унда иштирок этаётган айрим коллективлар, меҳнатчилар топшириқларини муваффақиятли бажаришяпти. «Юлдуз» тикувчилик фирмасининг ишчиларидан О. Валиева, (чапдан) Л. Шонина ва Д. Юсупова ўртоқлар (юқоридаги суратда) нормани 120 процентдан бажаришяпти. «Учқун» тўқимачилик-галантерея фирмасининг илғор ишчиси М. Ингинанинг (пастдаги суратда) ўртача иш кўрсаткичи 130—140 процентни ташкил этяпти.

А. ТУРАЕВ фотолари.

БЕШ ЙИЛЛИК — МУДДАТИДАН ОЛДИН

Ўзбекистон химия машинасозлиги заводи коллективи илғор корхоналар бошлаб берган ташаббусга қўшилиб, беш йиллик топшириғини муддатидан олдин адо этишга қарор қилди. Машинасозлар ўзаро социалистик мусобақани намунали йўлга қўйиб бирин-кетин бу маррага етиб келмоқдалар. Шу кунгача тўртта бригада ва кўплаб ишчилар ўз шахсий беш йиллик топшириғини шараф билан адо этиб, келгуси йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Илғорлар орасида И. Абдужалилов, В. Макаров, А. Горшков каби коммунистик меҳнат зарбдорлари бор.

Машинасозлар ишлаб чиқариш суръатини тезлаштириш билан бирга тежамкорликка ҳам алоҳида эътибор беришяпти. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг иқтисодий режимни кучайтиришга даъват этувчи Хатини муҳокама қилиш пайтида 95 ишчи сўзга чиқиб, ўнлаб таклифларни ўртага ташлаган эди. Шу таклифлар асосида 30 та ташкилий-техникавий тадбир ишлаб чиқилди. Бу тадбирларни амалга ошириш билан ҳар бир ишчининг меҳнат унумдорлиги ўтган йилдагига нисбатан 6,1 процент ошади. 40 тонна зангламайдиган металл, 30 тонна углерод, 2100 килограмм электрод иқтисод қилинади.

Яқинда корхонада бир янгилик жорий қилинди. Пайвандланган чоқларни ультратовуш ёрдами билан текшириб кўрувчи қурилма ишга туширилди. Бу янгилик ҳар йили 11 минг сўмлик фойда келтиради.

СЎҚМОҚЛАР

— Кетаман дедимми, кетаман! —Нинанинг олтинранг сочларини шамол тўзғитар, унинг ранги ҳиё ўчган эди. Нина Волгоград химия технология техникумини тугатиб, бу ерга ишга янги кирган, дастлабки ҳафталардаёқ у ишга уқуви, иштиёқи борлигини кўрсатган, коллектив назарида истиқболли қиз кўринарди.

— Ахир, ўйлаб кўрсанг-чи, Нина! — Содик хуноб бўлиб кўлларини олдинга чўзди, — нимадан норозисан? Шароит йўқми ёки иш оғирлик қилялтими?

— Кетаман дедимми, вассалом! — Нина ўжарлиги тутиб, тескари қараб олди.

—Бекорчи гапни қўй, енгилгина қилма,— деди юмшоқ оҳангда Содик.— Қани, цехга кирайлик-чи.

Шу пайт рўпарадаги хонадан Содиқнинг рафиқаси Зуҳра чиқиб қолди.

— Вой, Ниночка! — деб кўришди-ю, унинг авзойи бузилиб тургани учунми дарров ўйчан бўлиб қолди. Зуҳра Нинанинг қаторини эшитиб, ҳангу-манг бўлиб қолди.

— Сени қара-я, — деди у ҳафа бўлиб, — бир оғиз менга айтмабсан-а.

— Э, ҳозир градусим қирққа чиқиб турибди ўзи, — деди Нина Зуҳрага қошлари хиёл тўлганиб қараркан.

— Бу ернинг нимаси ёқмайдиганинг, нимаси ёмон? Цехда дугоналаримиз кўп, ҳаммаёқ саранжом-сариштa бўлса. Қўлинг ҳам ишга анча келиб қолди.

— Ҳа, хўп, қолдим. Қутилдимми?—деди Нина кулимсираб.

— Бу бошқа гап! — Содиқнинг рангига қон югурди, гап деган бундоқ бўпти.

Янги ишга келган кишида, одатда, қандайдир бир ғалати кайфият бўлади. Юзлаб сабаблар уни қувонтириши, дилини ғаш қилиши ҳам мумкин. Лекин у бунга асосан нима сабаб эканини билмайди. Бироз ишлаб тажриба орттиргандан кейингина коллектив унга ўз ўзидан қадрдон бўлиб қолганини, ундан ажралиш оғир эканини қис қилади. Коллектив руҳи, ҳаёлий сиймоси ана шу юзлаб сабаблардан устун туришини, коллективга руҳан мустаҳкам боғланиб қолганини сезади. Нина Тимонина ҳам заводда қолиб ишлай бошлаганидан кейин ана шуларни кўнглидан кечирди. Қизиқ, бу туйғу аввал кўнглининг кўчасидан ҳам ўтмаган эди.

Нина кўпларга намуна бўлди. Дастлаб ишдан кўчиганларга у ўз бошидан кечирган ўша воқеани кулиб ҳикоя қилиб берар, ўшанда қизиқконлик қилиб кетиб қолмаганига севинарди.

Содиқ-чи! Унинг ҳаёлида ҳам бу ердаги иш силлиқ туюлмаганмиди?! Тошкент политехника институтида ўқиб юрган чоқларида олтингугурт кислотаси цехи эндигина қурилаётган эди. Институтни тугатди-ю, йўлланма билан янгигина ишга тушган цехга аппаратчи бўлиб келди. Бош кимёгар Сергей Сазонов соч ҳам қўймаган, кўзлари чақнок, яғи салгина тортиб чиққан бу йигитнинг иштиёкини илғаб, хурсанд бўлди. Лекин кўп ўтмай Нина воқеасини бошидан ўтказган эди. Сергей Федоровичга ўзини ўтга-чўққа урадиган кишилар ёқарди, «Улар гўё вужудларидаги кучни қаёққа қўйишни билмай тўлғанаётган бургутга ўхшайдилар», — дейиши яхши кўрарди у.

Сазонов янглишмаган эди. Чиндан ҳам Содиқ Сафаров тез орада оддий аппаратчидан технолог даражасига эришди. У цех бошлиғининг ёрдамчиси тарзида цехдаги бутун ишлаб чиқариш жараёнларига раҳбарлик қилмоқда.

Яқинда шундай бир воқеа бўлди.

ЛАВҲА

Слесарь Юрий Никулин машъаллар-машъали эди. Уни цехда катта-ю ёш ҳурматлар, у бунга ишдаги муваффақияти, одобахлоқи, камтаринлиги билан эришган эди. Сўнгги маҳалларда ишга ланжроқ бўлиб келадиган ва одамларга камрок қўшиладиган бўлиб қолди. Содиқ унинг авзойидан ичкиликка ружу қўяётганини пайқаса ҳам ичига солди, юз иссиқ, айтолмади.

Ниҳоят, бир куни хонасига ўрта бўйли, истараси иссиқ, очиқ чеҳрали бир аёл кириб келди.

— Мен Юрий важидан келдим, — деди у оҳиста гап бошлаб, — бир-икки қандайдир бебош йигитларга қўшилиб, ҳар куни ўйга ичиб келади. Бир-икки айтдим, бўлмади. Сабрим чидамади: ичкилик уни ҳар бало йўлга бошлаши мумкин. Ёрдам берингдар, деб келувдим...

Содиқ бу аёлнинг кўзларидаги ёшни ва Юрий Никулининг цехдаги шуҳратини асло ёнма-ён кўя олмасди. Наҳотки, шундай юмшоқ камтар Никулин хотинига шундай муносабатда бўлса? Улар партком секретари Иван Володин билан маслаҳатлашиб, унинг уйига ўтишга, қўни-қўшни, ёру-биродарлари билан бирга уни тўғри йўлга солишга ваъда қилишди.

Уртоқлик ҳукми Юрий учун ажойиб сабоқ бўлди. У энди яна пешкадамлар сафида. У дўстлари, аввало, Содиқ Сафаровдан миннатдор. Агар у шу куйи кетаверганда назардан қолиши ҳеч гап эмасди-да!

Биз Содиқнинг хайрли ишларидан икки лавҳа келтирдик, холос. Мабодо йўлингиз тушиб, унинг ўзи билан ҳамсуҳбат бўлиб қолсангиз, коллектив гўё бир дарахт бўлса, унинг қандай ярпоқ ёзаётганини, коллектив ҳаёти ва меҳнати билан бирга нафас олаётганини қалбан ҳис қиласиз. У кундалик меҳнат ташвиши ва қувончлари билан қандай яшаса, цехнинг ҳар бир аъзоси ҳаёти ва борлиғи билан ҳам шундай қизиқади. Унинг шодлик ва изтироблари, энг аввало, қадрдон ва ажралмас коллективнинг руҳи ва ҳайфиятига боғлиқ.

Кўпдан бери шундай кишилар билан учрашишни орзу қилиб юрардим, шулардан бири Содиқ бўлди. Олмалиқ мис эритиш заводи коллективи бу жонкуяр йигитни ардоқлаб келмоқда.

— Ҳаёт худди сўқмоқларга ўхшайди, — дейди у суҳбатда, ўйчан боқаркан, — ишчиларимиз турмушида хилма-хил воқеалар бўлиб туради. Уларга ўз вақтида далда, мадад бермасангиз, бу шубҳасиз ишлаб чиқаришга ҳам таъсир қилади. Баъзилар ўйлагандек, бизда шахсий ҳамда алоҳида ижтимоий иш йўқ, ҳаммаси шахсий, айни маҳалда ҳаммамиз учун аҳамиятли.

Олий маълумотли технолог ўз цехи ишчилари ҳақида фикр юритар экан, унинг одамижонлигига яна бир бор тан бердик. У аппаратчи Нина Тимонина, мастер Зинаида Марсова меҳнатсеварлиги ҳақида қандай илиқ гапирса, ишчи Арионда Мозанко, аппаратчи Вадим Соловьёвнинг фидокорлиги тўғрисида ҳам шундай юракдан сўзларди.

Суҳбатимизни Зуҳра бўлиб юборди:

— Содиқ ака, қайтишни ҳам унутиб қўйдингизми?

Рафиқаси Зуҳра — электр фильтрлар навбатчиси. Маълум бўлишича, улар ишлаётган цехда республикамиздаги тўрт илғор корхона ташаббусига қўшилиб, конвертор гази ишлаб чиқариш унумдорлиги икки ҳисса ошириб, Маҳсулотлари Астрахань, Волгоград, Бухоро, Самарқанд, Ленинобод ва бошқа шаҳарларга кўплаб жўнатиляпти.

... Сўқмоқлардан равон йўлга тушиб олган ва цехда бошқаларни ҳам ёруғ йўлга чорлаётган Содиқжон ва Зуҳрахонларга ҳар кимнинг ҳаваси келади.

Ҳ. ИКРОМОВ,
Олмалиқ шаҳри.

Республикамиздаги барча ўрта мактабларда етуклик аттестати учун имтиҳонлар топшириш қизғин давом этяпти. Ҳадемай минг-минглаб ўғил-қизларимиз имтиҳонларни муваффақиятли тамомлаб ҳаётга йўлланма оладилар. Суратда: Тошкентдаги 111-мактабда имтиҳон пайти.

Б. Мансуров фотоси.

ИНСОН ВА ТАБИАТ

Оиг бергисан менга, табиат,
Олий ният билан яшашга.
Бергисан куч, ирода, қудрат,
Лойиқ бўл деб инсон аташга.
Энди ўзинг кунда минг карра,
Синовларга соласан бошим.
Ё урасан беаёв зарба,
Енгиларни дея бардошим.
Билдим, мени этгансан ижод
Ўзлигингни англатмоқ учун.
Қудратимдан бўлмоқдасан мот
Кўриб сени ўзгартган кучим.

ҚАТРАЛАР

Бошдан ағдаролмай зулмат
қошқоғин,
Одамзод минг йиллар нурга
талпинди.
Асримда олди-да Ленин
сабоғин,
Фазога интилди ўзи
ёлқиндек.
Булбул қафасидай кичик бир
сийна
Ўзига сиғдирган дил-мулки
зоҳир.
Гар инсон ололса мавжуд
бойлигин.
Дунёни безашга бўлади қодир.
Шоирларнинг шоҳ сатрию
улкан ихтиро
Асрларнинг тўзонида йўқолмас
асло.
Бу хатардан асраш учун
уларни доим
Эл, элатлар этиб олар жону
дилга жо.
Дарё суви тиниди кузда,
Тонг уйқуси лаззатли бўлгай.
Ақл ошар қарилик кезда,
Қари ёшлик қадрини билгай.
Тиним билмас соатларга боқ.
Диллар янглиг ҳамиша уйғоқ.
Тўҳтар бўлса, эл эътиборин —
Йўқотишин биларми, ўртоқ?

Ўлмас ЖАМОЛ.

Янги шеърлар

ПАХТАЗОР МОҲИТОБОНИ

(ҚУШИҚ).

Гўзал водийда мавж ургай, яшилранг баҳри уммони,
Яшил денгиз дедим, йўқ-йўқ бу бир кенг пахта майдони.
Саҳарда пахтакор бир қиз «пўлат от»ни ўйнатиб,
Урар жавлон, у қулф урган ниҳолларнинг нигоҳбони.
Экини парвариш айлар елиб майдонда мардона,
Учар, наздимда то ойга агар берилса имкони.
Юзи ой, кўзлари юлдуз, қўли гул меҳнати бирлан,
Гўзал водийни яшнатган, бу кимни моҳи тобони.
Унга тенг нишбиларни кам кўрарман пахтазор ичра,
Шунингдек ёри бор кимни, дилида қолмас армони.
Унинг бирлан дугоналар айлаб мусобақа ҳаргиз
Ўзарга жазм этиб ҳарчанд, ўзолмай кунда ҳайрони.
Шулардек аҳли меҳнаткаш элимда бор экан токи,
Юзинг ёруғ, эрур доим Советлар Ўзбекистони.
Уни бу хил жасоратда кўриб ҳайратланиб дерман,
Менам Деҳқон десам эркан, у деҳқонларни деҳқони.

ДЕҲҚОНИЙ.

ЁШЛАР ТАРБИЯСИ — ДАВР ТАЛАБИ

Бугунги ёш авлодимиз бизнинг келажагимиз, фахр ва ифтиҳоримиздир. Шундай экан, ёшларимизни она-Ватанга содиқ ҳамда эртанги кунда оталар ишининг давомчиси қилиб, ростгўй, меҳнатсевар, билимдон, ҳар томонлама баркамол қилиб тарбиялаш ҳозирги кунда энг муҳим вазифаларимиздан бири бўлиб қолмоқда. Бу масала партиямизнинг доимо диққат марказида турибди.

Балоғатга етмаган ёшларимизнинг келажакда замонамизнинг ажойиб, билимдон кишилари қилиб етиштириш учун ҳозирдан улар тарбияси билан жиддий шуғулланиш, улар орасида баъзан содир бўлаётган жиноятларни батамом тугатиш, йигит ва қизларимизни бузуқ шахслар таъсиридан муҳофаза қилиш вазифаси кўпроқ милиция органлари ҳамда мактаб, жамоат ташкилотлари зиммасига тушади.

Бу масъулиятли вазифанинг муваффақиятли бажарилиши кўп жиҳатдан балоғатга етмаганлар орасида иш олиб борувчи комиссиялар, корхона, муассаса ва мактабларда ташкил этилган жамоатчи орган ҳамда ота-оналар советлари, милиция болалар хонаси ҳамда халқ маорифи ходимларининг ўзаро ҳамкорлик билан иш олиб боришларига боғлиқ.

Милиция болалар хонаси асосан икки йўналишда иш олиб боради. Масалан, биринчи йўналишга қаровсиз қолган ёшлар ўртасида қонун-қоидаларнинг бузилиши олдини олишга қаратилган умумий профилактик ишлар, оммавий-тушунтириш ишлари, ўсмирларни ишга ёки мактабларга жойлаштириш тадбирлари киради. Иккинчи йўналишда эса ўсмирлар орасида қонунни бузиш кўринишларига қарши бевосита кураш, ўсмирларни оталикка олиш ҳамда ота-оналари қийин аҳволда қолган оилалар билан ишлаш тадбирлари кўрилади.

Педагоглар коллективи иштирокида олиб борилаётган бу тадбирлар, шубҳасиз, яхши натижалар бермоқда. Лекин, ёшлар орасида безорилик ва қонун бузиш ҳоллари учраб турибди. Шуни очиқ эътироф этиш керакки, содир бўлаётган бундай қонун бузиш ҳоллари ёки юз бераётган кўнгилсиз ҳодисалар асосан оилада берилаётган иотўғри тарбия, қоларса, мактаб ва муассасаларда ўсмирлар билан олиб борилаётган тарбиявий ишларнинг етарли эмаслиги оқибатида содир бўлмоқда.

Ҳа, шундай бўлмоқда. Бола тарбияси шундай оғир катта, муҳим ва масъулиятли ишки, у ҳар бир ота-онадан катта матонат, эътибор ва куч талаб қилади. Афсуски, орамизда болани тарбиялаш уёқда турсин, ҳатто ўзларн тарбиялга муҳтож бўлган ота-оналар ҳам бор.

Фикримизнинг исботи учун бир мисол келтирамиз: Чехов кўчасидаги 4-уйда истиқомат қилувчи К. Котлубой исмли киши спиртли ичимликларни сурункасига истеъмол қилар ва ҳар куни оилада жанжал-тўполон кўтарар эди. Маънавий бузуқ отанинг хатти-ҳаракати унинг 16 ёшли ўғлига ҳам таъсир кўрсатмай қолмади. Бола уйидан кетиб қолаверадиган ҳунар чиқарди. Оқибат кўча таъсирига тушиб, ота йўлидан борди. Жамоатчиликнинг талаби ва ёрдами билан эндигина ҳаётга кириб келаётган ёш Игорь бу хавфли йўлдан қайтариб олинди.

Оилада болани ҳаддан ташқари эркалатиш, айтганини бажо келтиравериш билан ҳам уни ўзгаларни ҳурмат қилмайдиган, меҳнатдан қўрқадиган, қийинчиликка бардош беролмайдиган, ўз қилмишларига танқидий қарамайдиган, ожиз, продасиз, қўпол киши қилиб ўстириб қўйишимиз мумкин. Вячеславнинг отаси қурувчи, онаси савдо ходими. Ўнинг истагаг варсаси донмо муҳайё. Ёшлик қоғданоқ, у қандай гуноҳ қилмасин, ота-она фарзандининг ёнини олар, қўшнилар ганини қайтариб ташлашар эди. Вячеслав бора-бора ота-она берган пулга қаноат қилмайдиган бўлиб қолди. Бу эркалашлар уни жиноят йўлига етаклади.

Кейинги вақтларда шаҳар мактабларида ўқувчиларнинг руҳий ва маънавий тарбиясига кўпроқ эътибор берилмоқда. Бу тўғри, лекин болаларнинг мактабдан ташқари ҳаёти билан шуғулланиш ҳамон кўнгилдагидек эмас. Мактаблардаги тўгаракларда, уй-жой башқармалари ҳузуридаги спорт майдонларида ўтказиладиган тарбиявий ишларга барча ўқувчилар, ўқитувчилар тўла жалб қилинмайди. Натижада коллективдан вақтнича ажралиб қолган, педагоглар ва катталар назаридан четда қолган ёшлар кўчадан «дўст» ахтарадилар-кўп ҳолларда эса аҳлоқи бузуқ, жиноятчи шахслар таъсирида жиноят қурбонлари бўлиб қоладилар.

Кўриниб турибдики, ота-оналар ўз фарзандлари тарбиясиги фақат мактабга топшириб қўймасдан, унинг тарбиясидан ўзлари ҳам ҳар доим кўз-қулоқ бўлиб туришлари керак.

Совет ёшларини коммунистик руҳда тарбиялаш ҳар бир оила, мактаб ва жамоатчиликнинг асосий, муқаддас шарафли вазифасидир. Ҳар бир соф виждон ли киши бу оғир, аммо шарафли вазифадан ўзини ҳоли тутмаслиги керак. Чунки, бугунги ёш авлод бизнинг ишимиз давомчисидир.

Н. КИНИШОВ.
милиция подполковниги.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

АНТАРКТИДАДА ИШЛАТИЛАДИГАН ПАРМА

ЛЕНИНГРАДЛИК мутахассислар Антарктиданинг ҳатто ғоят қаттиқ олмос коронкалар билан пармалашнинг уддасидан чиқиб бўлмаган музликларини исталган диаметр ва чуқурликда қазиб тушмоқдалар. Улар таклиф қилган «пармалаш установкаси» бир килограммдан оғир эмас ва қутбчилар камзулининг чўнтагига бемалол сиғади.

Бу асбобнинг иш принципи юқори частотали нучли электромагнит майдонларининг музни емира олиш қобилиятига асосланган. Асбоб музга ботирилганида ингичка ёриқ қолдирадиган концентрик халқалар — электродлар системасидан иборат.

Қудуқ йўналиши автомат тарзда тўхталиб туриладиган система билан таъминланган муз электр-пармаси синовдан муваффақиятли ўтди. Қудуқни қазиш тезлиги, пухталиги ва ундан фойдаланишнинг осонлиги қутбчиларга ёқиб қолди. Улар энди оқ қитъанинг амалда исталган нуқтасидаги қитъа музлигининг тўла қирқимини тузиб чиқишга муваффақ бўлишдан ташқари, неча километр қалинликдаги муз бағрида бўлган бўшлиқлардаги «қазилма ҳаво» каби қизиқарли нарсаларни ҳам биринчи марта тадқиқ этиш умидидирлар.

Н. КОНСТАНТИНОВ,
(ТАСС мухбири).
Ленинград.

ИЙГЛОҚИ ТОҒ

БАТУМИНИНГ жанубида, Қора денгиз қирғоғи ёнида Мтирала тоғи бор. (Грузия тилидан таржима қилганда — йиғлоқи тоғ маъносини билдиради). Маҳаллий аҳолининг айтишича, тоғ доимо ёш оқизиб турганлигидан шунақанги ғамгин ном билан аталган. Дарҳақиқат, гидрометеорологларнинг маълумотларига нўра, денгиз юзидан 1336 метр баландликдаги чўққини йилига 250 кун мобайнида булут ёки туманлар қоплаб ётади. Шу вақт мобайнида бу ерда ёмғир ва қор бўлиб 4000 миллиметргача ёғин тушади. Бу СССРнинг энг серёғин районн — Батумидан 30 километр шарқишимолда жойлашган Цихисдзири курорти шаҳарчасига ёғадиганидан минг миллиметр нўпдир.

Мтиралада ёғин мўллиги унинг географик жойлашиши қиргоқ бўйига тўғри келганлигига боғлиқ. Бу ерда ғарби-жанубий денгиз нам шамоллари эсиб, намликка тўйинган пастловчи ва кўтарилувчи массалар тез-тез гирдобланиб туради. Мутахассислар шу тоғ чўққисини СССР территориясидаги атмосфера ёғинларининг ўзига хос кутби деб ҳисоблайдилар.

К. ЦХОМЕЛИДЗЕ.
(ТАСС мухбири).
Батуми.

ҚОЯ ТОШЛАРДАГИ «ФИЛЛАР»

ЕТТИСУВНИНГ жазирама офтобдаги қоя тошлари Қозоғистоннинг энг қадимий тарихи тадқиқотчиларига янги ғалати бир сир-асрор келтириб чиқарди. Бу қоя тошларда денгиз юзидан тахминан бир километр баландликда ўйиб тасвирланган филларнинг суратлари топилди. Бу расмлар йил ҳисобимизнинг бошларига тўғри келса керак.

Ўша вақтларда филлар на Қозоғистон территорияси ва на қўшни районларда яшамаганлиги эътиборга сазовордир. Қозоқларнинг энг қадимий ривоятлари, афсоналари, эртакларида ҳам фил тилга олинмаган.

Биология фанлари доктори П. И. Мариновский расмлар қозоқларнинг шундай ҳайвонлар учраши мумкин бўлган жанубий район халқлари билан алоқаси оқибатида пайдо бўлган, деб ҳисобламоқда.

В. ГАНЖА,
(ТАСС мухбири).
Олмаота.

Спорт

ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИДА

Бугун жаҳон чемпионати қатнашчилари группалардаги мусобақаларни якунлайдилар. Саккизта чорак финалчи аниқланиб, улар «Олтин маъбуда» учун курашни давом эттирадилар.

Бугунгача чемпионатда 16 та ўйин бўлди. Рақиблар дарвозасига жами 45 та тўп киритилди. Германия Федератив Республикаси командасининг ҳужумчиси Мюллер ҳозирча чемпионат мергани бўлиб турибди. Унинг ҳисобида тўртта тўп бор. Бразилиялик Жанрзиньо, перулик Кубиллас учтадан тўп киритишган. Яна бир группа ҳужумчилар иккитадан тўп киритиб, улар кетидан боришмоқда. Совет футболчиси Бишовец ҳам иккита тўп авторидир.

Кеча Швеция—Уругвай, Бразилия—Руминия, ГФР—Перу командалари беллашишди. СССР—Сальвадор футболчиларининг мусобақаси магнит пленкасига ёзиб олинди, бугун кечқурун Тошкент вақти билан 22.30 да кўрсатилади.

Бугун чемпионатда Бельгия-Мексика, Италия—Исроил, Чехословакия—Англия, Марокаш—Болгария футболчилари ўртасида учрашув бўлади.

ЖАДВАЛГА НАЗАР СОЛСАК

Пойтахт автозаводчиларининг «Черноморец» командаси билан бўлган учрашуви 11 тур мусобақаларига якун ясади. Бу ўйинда пойтахтликлар 2:0 ҳисобида ғалаба қозонишди (Гершкович ва Никонов тўп киритишди). Энди турнир жадвалида қуйидаги вазият вужудга келди.

Командалар	У.	Т.	О.
ЦСКА	11	18—5	15
Динамо Тб.	10	18—6	15
СКА	10	9—4	14
Динамо К.	10	10—6	14
Динамо М.	10	15—4	13
Нефтчи	11	10—6	12
Арарат	10	9—6	12
Торпедо М.	11	11—10	12
Спартак М.	10	13—12	10
Заря	11	6—12	10
Торпедо Кт.	10	5—7	9
Динамо Мн.	10	7—8	8
Пахтакор	11	7—22	8
Зенит	10	9—14	7
Черноморец	11	6—11	7
Шахтер	10	6—12	7
Спартак О.	10	6—20	3

Жадвалга назар солсак, «Пахтакор» ўзига хос «рекорд» қўйганлиги кўринади. Ҳамшаҳарларимиз 17 та коллектив ичида энг кўп тўп қўйиб юборишдилар. Энг кўп мағлубиятга учраган (еттита), ҳали биронта ҳам ғалаба қозонмаган команда — бу Оржоникидзенинг «Спартак» футболчиларидир. Москва спартакчилари билан «Нефтчи» эса энг кўп дуранг қилдилар — олтитадан. ЦСКА билан Тбилиси динамочиларининг ҳужум линияси энг кучли бўлиб турибди. Бу командаларнинг ҳар бири рақиблар дарвозасини 18 мартадан нишонга олишди. Ҳимояда эса Ростов армиячилари билан Москва динамочилари биринчиликни эгаллаб турибдилар. Улар 10 ўйинда бор-йўғи тўрттадан тўп қўйиб юборишди. Ҳужумчилар бахсида 6 тадан тўп киритган В. Козлов, В. Проскурин ва Г. Нодия олдинда боришмоқда.

Икки кундан кейин, ЦСКА—«Динамо» (Минск) ўйини билан янги тур бошланади.

КИМ ЧЕМПИОН БЎЛАРКИН?

Рус шашкаси бўйича Ленинск шаҳрида ўтаётган республиканинг 30-юбилей чемпионати маррага яқинлашмоқда. Чемпионликка асосий даъвогар бўлган самарқандлик 16 ёшлик мастерликка номзод М. Фозилов, республиканинг собиқ чемпиони мастер Ш. Ёқубов (Тошкент), мастерликка номзодлар Б. Норматов (Самарқанд), И. Мартель (Тошкент) ўзаро кураш олиб бораётган бир пайтда фаргоналик биринчи разрядли М. Цветов олдинга ўтиб кетган эди. Бу ёш шашкачи кетма-кет тўртта ўйинда ғалаба қозонди. Аммо бешинчи турда тошкентлик Л. Брокдан енгилди.

Сўнгги тўрт тур олдидан Ш. Ёқубов билан Б. Норматов етти имкониятдан беш ярим очко тўплашди. М. Фозилов билан М. Цветов улардан ярим очко орқада боришмоқда. Қолган турлар мукофотли ўйинлар қандай тақсимланишини аниқ белгилаб беради. Ҳозирча ҳамшаҳримиз Шарифжон Ёқубовнинг мусобақада ғалаба қозонишга имкониятлари кўпроқ. Чунки унинг қолган рақиблари бирмунча бўш ўйнайдиган шашкачилардир.

Е. ЧЕРКАССКИЙ,
ЎзССР шашка федерациясининг раиси.

КАТТА СОВҒА

«Главташкентстрой»га қарашли 1-уйсозлик комбинатининг меҳнатсевар коллективи ўзаро мусобақа асосида ишлаб, ажойиб ютуққа эришди. Монтажчилар ва пардозловчилар навбатдаги 9 қаватли кўркам турар-жой биносини фойдаланишга топшириш арафасида туришибди. Бу кўпхонали мустаҳкам бино пойтахтимизнинг Халқлар дўстлиги кўчасида қад кўтарди.

Уйсозлар яна учта 9 қаватли турар-жой биносининг томини ёпишяпти. Шуни айтиш керакки, бу бинолар ўзининг кўркамлиги, бежиримлиги, қулайлиги билан ажралиб туради. Замонавий усулда қурилган бу биноларнинг ташқи кўриниши жуда гўзал. Бино сиртига оқ, кўк, қора керамика плиталардан пардоз берилган. Шаҳримиз кўркига кўрк қўшаётган комбинат бунёдкорлари бу биноларни ҳам тез орада фойдаланишга топшириш учун ташаббус кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

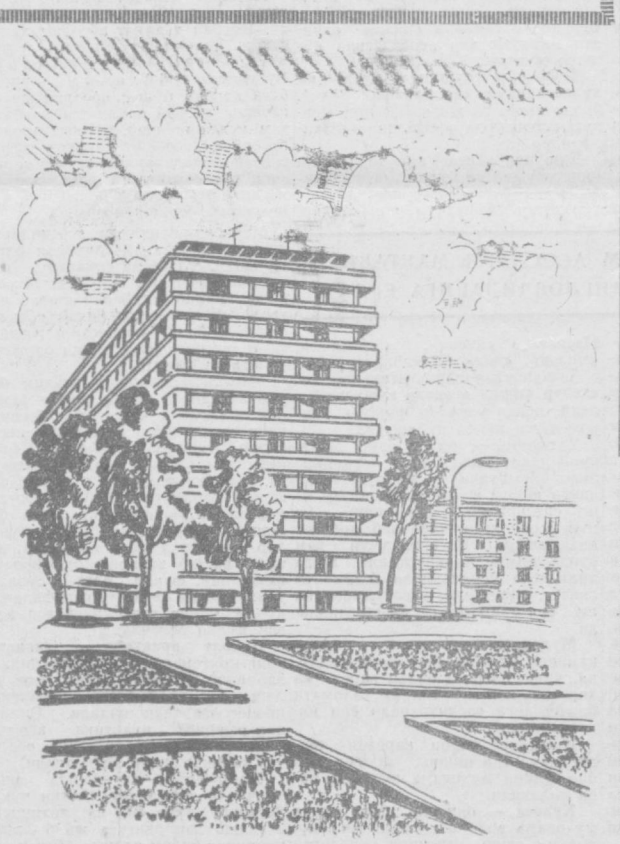

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Ленин номли хиёбон атрофида қад кўтарган янги кўркам бинолар.

Е. Одилов чизган расм.

ЯНГИ ДОРИХОНА

Ўзбекистон пойтахтининг Октябрь райони марказида оппоқ, яркираб турган икки қаватли бино қад кўтарди. Бу ерда республикада энг йирик дорихона жойлашди, унинг умумий майдони қариб минг квадрат метрга етади. У бундан деярли ярим аср муқаддам қурилган 8—дорихона ўрнини босади.

Бу ерда дори тайёрлашнинг барча жараёнлари механизациялаштирилган. Махсус транспортёр фармацевтларнинг иш жойига рецептларни етказиб беради ҳамда маълум вақтдан сўнг тайёр препаратлар худди шу усулда қайтарилади. Дорихонада ҳар ўн дори-дармоннинг саккизтаси заводда тайёрланган ҳолда сотилади. Бу эса харидорларни дорихонага икки марта келишдан халос қилади.

Ҳозир республикада 1350 та дорихона бор. Бу йил яна элликта дорихона фойдаланишга топширилади. (ЎзТАГ).

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.25 — Кўрсатувлар программаси. 18.30 — Телеянгиликлар (Ўзбек ва рус тилларида).
18.55 дан — Москва кўрсатади.
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ
21.00 — Сезанда — мураббийлар. Фаттохон МАМАДАЛИЕВ.
22.00 — СССР Олий Советига сайловлар олдидан. «Халқ номзодлари».
МОСКВА КУРСАТАДИ
22.30 — Футбол бўйича жаҳон чемпионати. СССР—САЛЬВАДОР. Мексикадан олиб кўрсатилади (ёзиб олинган).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Фрунзе кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — «Кузнецк дييрининг кишилари» (Телефильм). 20.55 — Беш йиллик илгорлари. 21.15 — А. Н. Островский, «Ўрмон» (фильм-спектаклнинг иккинчи қисми, рус тилида).

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

1970 ЙИЛНИНГ
ИККИНЧИ
ЯРМИГА ЖУРНАЛЛАРГА
ОБУНА
ДАВОМ ЭТМОҚДА

«КОММУНИСТ УЗБЕКИСТАНА»,
«УЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»,
«ПАРТИЙНАЯ ЖИЗНЬ»,
«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»,
«АГИТАТОР УЗБЕКИСТАНА»,
«УЗБЕКИСТОН АГИТАТОРИ»,
«ГУЛИСТОН»,
«МЕҲНАТ ВА ТУРМУШ»,
«САОДАТ»,
«МУШТУМ»,
«КОРРЕСПОНДЕНТ»,
«МУХБИР»,
«СОВЕТ МАКТАБИ»,
«ШАРҚ ЮЛДУЗИ»,
«ЗВЕЗДА ВОСТОКА»,
«ГУНЧА»,
«ГУЛХАН».

ЎЗ ВАҚТИДА ЖУРНАЛЛАРГА ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТМАНГ.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти.

«БАҲОР» КОНЦЕРТ
ЗАЛИДА
13 ИЮНДА
ҚИРҒИЗИСТОНДА БЎЛИБ ЎТГАН ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИНИНГ ҚАТНАШЧИСИ
ХОРАЗМ «ЛАЗГИ» АНСАМБЛИНИНГ
ҲИСОБОТ КОНЦЕРТИ

Концерт кеч соат 8 да бошланади.
Билетлар «Баҳор» концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11/VI да Чио-чио-сан, 12/VI да Оққуш кўли, 13/VI да Севилия сартароши.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/VI да Бой ила хизматчи, 12/VI да Улимдан кучли, 13/VI да Шоҳ Эдип.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗЫКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/VI да Жон қизлар, 12/VI да Фарғона тонг отгунча, 13/VI Паранжи сирлари, 14/VI да Қайнона.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Сайҳа — САНЪАТ САРОЙИ, «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА», (кундуз соат 12, 3 ва кеч 6 да).

Севишганлар (эрталаб соат 10, кундуз 12, 4, кеч 9.45 минутларда), Шантеклер маликаси (кундуз соат 2, кеч 6 ва 8 да) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Муҳаббатнома (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ҳалоскорлик (2 серия) — «ЧАЙКА» (кеч соат 8 яримда), «МОСКВА» (кундуз соат 2, 5 ва кеч 8 да).

ЕЗГИ БИНОДА
(кеч соат 8.45 ва 10.30 минутларда бошланади)
Сайҳа — «ФЕСТИВАЛЬ».
Муҳаббатнома (2 серия) — «ХИВА».

Октябрь район ошхоналар трести коллективи Киров район ошхоналар трестининг директори Х. Каримовга отаси Миркарим МИРЖАЛИЛОВнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Г. 1664. ИНДЕКС — 64697. Р. — 01574